

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۸ شهریور ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)
۰۲۱-۶۴۶۳

تمام داراییها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، محمد ابراهیم توزنده جانی، احمد حسن زاده فرد، محمد حمیدی، نیکو دکامین، امیر زراوندوز، پیمان طیار، علیرضا عبدی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، سید آرش مرتضایی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمد عرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	ولی برجی، ابوطالب درانی، رضا راشدخدا، علی رسولی، حسین رضایی، آرمین ساعدیناه، محمد رضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائداپینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، افشین گرمیان فرد، محمد گرمی‌نیا، احسان کلاته عربی، علی محسن زاده، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدram، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رشایی بقا، موسی سپاهی، امیرمحمد قلعه‌گاهی، محمد گرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملازمضائی، عباس ملکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضایی فر	سید آرش مرتضایی فر	محمد پراتی	سجاد حقیقی پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمد صدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، تابان صیقلی	عطیه معلوجی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌گاهی، ایمان کلاته عربی	سوگند پیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه ۳

(معمد بصرایی)

با اضافه شدن مبلغ ثابتی به همه افراد جامعه میانگین (میانگین) نیز به همان مقدار افزایش می‌یابد. پس نصف میانگین (نصف میانگین) به اندازه نصف آن مبلغ افزایش می‌یابد؛ یعنی خط فقر در این مسئله یک میلیون تومان بیشتر می‌شود.
(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۲- گزینه ۴

(معمد بصرایی)

$$\frac{125}{100} = \frac{750}{x} \Rightarrow x = \frac{750 \times 100}{125} = 600 \text{ تومان}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۳- گزینه ۱

(معمد بصرایی)

با توجه به شاخص بهای دو کالا داریم:

$$220 = \frac{12 \times 20 + 1 \times 25}{5 \times 20 + 4 \times 25} \times 100$$

$$\Rightarrow 220 = \frac{240 + 25x}{100 + 100} \times 100 \Rightarrow 2 \times 220 = 240 + 25x$$

$$\Rightarrow 440 - 240 = 25x \Rightarrow 200 = 25x \Rightarrow x = \frac{200}{25} = 8$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۴- گزینه ۲

(معمد حسن زاده غفر)

y = جمعیت شاغل، x = جمعیت بیکار

$$\Rightarrow x + y = 2000$$

از طرفی طبق فرض $y = 5x + 800$ در نتیجه:

$$x + 5x + 800 = 2000 \Rightarrow 6x = 1200 \Rightarrow x = 200$$

$$x + 5x + 800 = 2000 \Rightarrow 6x = 1200 \Rightarrow x = 200$$

$$x + 5x + 800 = 2000 \Rightarrow 6x = 1200 \Rightarrow x = 200$$

جمعیت بیکار جدید $= 200 \times 5 = 1000$

شغل جدید $= 2000 - 1000 = 1000$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۵- گزینه ۴

(تیکو دکلمین)

$$x_{100} = \frac{\text{شاخص قدیم} - \text{شاخص جدید}}{\text{شاخص قدیم}} \times 100$$

درصد تغییر شاخص جدید

$$= \frac{3 - 4}{4} \times 100 = -25 \text{ درصد}$$

علامت منفی نشانه کاهش در تغییرات است. پس ۲۵ درصد کاهش داشته است.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۲)

۶- گزینه ۲

(تیکو دکلمین)

$$[\text{میانگین تعداد کلمات جمله} + \text{درصد کلمات دشوار}] \times 4 \times [\text{شاخص پایه آموزش}]$$

$$= [0.4 \times (14 + 10)] = [0.4 \times 24] = [9.6] = 9$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۲)

۷- گزینه ۱

(کتاب آبی پنهانی)

ابتدا خط فقر را به روش میانگین حساب می‌کنیم.

$$\text{میانگین} = \frac{1 \times 8 + 2 \times 5 + 3 \times 6 + 4 \times 6}{8 + 5 + 6 + 6} = \frac{8 + 10 + 18 + 24}{25} = \frac{60}{25} = \frac{24}{10} = 2.4$$

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانگین}}{2} = \frac{2.4}{2} = 1.2$$

خط فقر ۱/۲ میلیون ریال است و ۸ نفر درآمد یک میلیون ریالی دارند و زیر خط فقر هستند. به هر کدام از آن‌ها باید ۰/۲ میلیون ریال داده شود. پس مجموع پولی که دولت به آن‌ها می‌دهد، برابر است با:

$$\text{میلیون ریال} = (1/2 - 1) \times 8 = 0.2 \times 8 = 1.6$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۸- گزینه ۴

(کتاب آبی پنهانی)

تورم هر یک از کالاها را بین سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ حساب می‌کنیم.

$$\text{تورم کالای الف} = \frac{210 - 150}{150} \times 100 = \frac{60}{150} \times 100 = \frac{2}{5} \times 100 = 40\%$$

$$\text{تورم کالای ب} = \frac{220 - 200}{200} \times 100 = \frac{20}{200} \times 100 = 10\%$$

$$\text{تورم کالای پ} = \frac{280 - 400}{400} \times 100 = \frac{120}{400} \times 100 = 30\%$$

ترتیب تورم کالاها از بیشترین به کمترین مقدار به صورت پ، ب و الف است.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۹- گزینه ۱

(امیر ترانموز)

ابتدا میانه داده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\text{درآمدها} \rightarrow 1, 2, 3, 4, 7, 10$$

$$\downarrow$$

$$\text{میانه} = \frac{2 + 4}{2} = 3$$

$$\Rightarrow \text{میلیون تومان} = \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{3}{2} = 1.5$$

پس ۵ نفر بالای خط فقر قرار دارند.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۰- گزینه ۳

(امیر ترانموز)

$$x_{100} = \frac{\text{تعداد جدید بیکاران}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$\Rightarrow 40 = \frac{1000 + x}{2000 + 1000} \times 100$$

$$\Rightarrow 40 = \frac{1000 + x}{3000} \times 100 \Rightarrow 1000 + x = 1200$$

$$\Rightarrow x = 200$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

$$P(B) = 1 - P(B') = 1 - 0.4 = 0.6$$

$$\text{حداقل یکی از } A, B \text{ رخ دهد} \rightarrow P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

$$= 0.3 + 0.6 = 0.9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ و ۲۷)

۱۵- گزینه «۲» (معمد حسن زاده قمر)

$$n(S) = \binom{20}{2} = \frac{20 \times 19}{2} = 190$$

$$n(A) = \binom{9}{2} = \frac{9 \times 8}{2} = 36$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{36}{190} = \frac{18}{95}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ و ۲۱)

۱۶- گزینه «۴» (معمد بصیرایی)

تمام دوم چرخه آمار طرح و برنامه ریزی و گام پنجم آن بحث و نتیجه گیری است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ و ۳۷)

۱۷- گزینه «۲» (کتاب آبی پنهانی)

با توجه به داده‌ها، از آنجایی که داده دورافتاده نداریم، معیار گرایش به مرکز میانگین و معیار پراکندگی انحراف معیار برای توصیف داده‌ها مناسب‌تر هستند، بنابراین از نمودار میانگین-انحراف معیار استفاده می‌کنیم. ابتدا میانگین داده‌ها را حساب می‌کنیم:

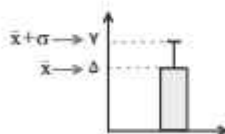
$$\bar{x} = \frac{7+4+2+4+5+4+5+9}{8} = \frac{40}{8} = 5$$

انحراف معیار داده‌ها برابر است با:

$$\sigma = \sqrt{\frac{7^2 + (-1)^2 + (-2)^2 + (-1)^2 + 0^2 + (-1)^2 + 0^2 + 4^2}{8}}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{4+1+9+1+1+16}{8}} = \sqrt{\frac{22}{8}} = \sqrt{4} = 2$$

پس نمودار میانگین-انحراف معیار به صورت مقابل می‌شود:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

ریاضی و آمار (۳)

۱۱- گزینه «۴»

(معمد بصیرایی)

برای رفتن از شهر A به D، ۱۴ راه وجود دارد، بنابراین:

$$3 \times 2 + 3 \times 4 = 14 \Rightarrow 4x = 8 \Rightarrow x = 2$$

$$A \xrightarrow{3} B \xrightarrow{2} D \xrightarrow{1} B \xrightarrow{2} A$$

$$\Rightarrow 3 \times 2 \times 1 \times 2 = 12$$

$$A \xrightarrow{3} B \xrightarrow{2} D \xrightarrow{4} C \xrightarrow{2} A$$

$$\Rightarrow 3 \times 2 \times 2 \times 4 = 48$$

$$A \xrightarrow{3} C \xrightarrow{4} D \xrightarrow{2} C \xrightarrow{1} A$$

$$\Rightarrow 3 \times 4 \times 2 \times 1 = 24$$

$$A \xrightarrow{3} C \xrightarrow{4} D \xrightarrow{2} B \xrightarrow{2} A$$

$$\Rightarrow 3 \times 4 \times 2 \times 2 = 48$$

$$\text{اصل جمع} \rightarrow 12 + 48 + 24 + 48 = 132$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ و ۴)

۱۲- گزینه «۱»

(معمد حسن زاده قمر)

فرض می‌کنیم n نقطه روی محیط دایره باشد، پس:

$$\binom{n}{2} = \frac{n(n-1)}{2} = 28 \Rightarrow n(n-1) = 56 = 8 \times 7$$

$$\Rightarrow n = 8$$

$$\text{تعداد چهارضلعی‌ها} = \binom{8}{4} = \frac{8!}{4! \times 4!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5}{4 \times 3 \times 2} = 70$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ و ۱۱)

۱۳- گزینه «۳»

(معمد بصیرایی)

اعداد اول تاس: ۲، ۳، ۵

اعداد مرکب تاس: ۴ و ۶

عددی که نه اول و نه مرکب است: ۱

$$3 \times 2 = 6$$

$$2 \times 2 \times 2 = 8$$

$$1 \times 6 = 6$$

$$\text{اصل جمع} \rightarrow n(S) = 6 + 8 + 6 = 20$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

۱۴- گزینه «۳»

(معمد ابراهیم لورتمانی)

$$A, B \text{ ناسازگارند} \rightarrow P(A \cap B) = 0$$

$$\Rightarrow P(A) = 0.3$$

۱۸- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه «۱»: چون رقم اول تلفن مشخص‌کننده یک منطقه خاص از شهر می‌شود، ممکن است جمعیت آن منطقه از نظر اقتصادی در شرایط خاصی (خیلی بالا یا خیلی پایین) باشند، پس در این روش همه قشرهای جامعه شانس حضور ندارند.

گزینه «۲»: انتخاب براساس رقم آخر کد پستی، روش تصادفی است که در آن تمام قشرهای جامعه شانس حضور دارند.

گزینه «۳»: خانواده‌های یک محله معمولاً در سطح اقتصادی مشابهی هستند. به این ترتیب تمام اقشار جامعه در نمونه‌های حاضر شانس حضور ندارند.

گزینه «۴»: خانواده‌های با متوسط درآمد ماهانه کمتر از ۲ میلیون تومان قشر خاصی از جامعه هستند و نمونه‌های تصادفی حاصل نمی‌شود.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۳)

۱۹- گزینه ۲»

(علیرضا عبیدی)

در گام دوم یعنی طرح و برنامه‌ریزی سعی می‌کنیم اطلاعات توصیفی (کیفی) را تا حد امکان به اطلاعات کمی (عددی) تبدیل کنیم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۲)

۲۰- گزینه ۲»

(امیر زراتدوز)

$$\left. \begin{aligned} \text{اندازه جامعه} &= 40,000 \\ \text{اندازه نمونه} &= 1,000 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{اختلاف} = 40,000 - 1,000 = 39,000$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۲)

ریاضی و آمار (۱)

۲۱- گزینه ۱»

(عباس هاکلی)

۶۰ درجه یعنی $\frac{60}{360}$ یک دایره و یک ششم کل مراجعان که طبق نمودار ۳۰ هزار نفر هست. بنابراین کل مراجعان برابر هزار نفر $30 \times 60 = 180$ است.

$$50 + 45 + 20 + 25 + x + 12 = 180 \\ \Rightarrow 162 + x = 180 \Rightarrow x = 18$$

بنابراین درصد مراجعان روز یکشنبه برابر:

$$\frac{18}{180} \times 100 = 10 \text{ درصد}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۶)

۲۲- گزینه ۲»

(محمدر بیریانی)

$$R = (10k + 6) - (2k + 1) = 8k + 5 \\ IQR = 10k - (5k + 2) = 5k - 2 \\ \xrightarrow{\text{طبق فرض}} 8k + 5 = 2(5k - 2) - 2 \\ \Rightarrow 8k + 5 = 10k - 9 \Rightarrow 7k = 14 \Rightarrow k = 2 \\ \xrightarrow{k=2} 15 = 7k + 1 \text{ میانه} \\ \text{(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۹)}$$

۲۳- گزینه ۲»

(محمدر بیریانی)

$$\frac{360^\circ}{\text{تعداد متغیرها}} = \text{زاویه بین دو شعاع متوالی} \\ \Rightarrow \frac{360^\circ}{n} = 60^\circ \Rightarrow n = 6 \\ n + 2 = 6 + 2 = 8 \Rightarrow \text{زاویه جدید} = \frac{360^\circ}{8} = 45^\circ \\ \text{(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)}$$

۲۴- گزینه ۳»

(احمد حسن زارفر)

$$B = 81^\circ - (90^\circ + 120^\circ + 69^\circ) = 26^\circ = \text{زاویه گروه B} \\ \text{درصد گروه B} = \frac{81^\circ}{360^\circ} \Rightarrow \text{درصد گروه B} = \frac{81}{360} = 22.5\% \\ \text{(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۶)}$$

۲۵- گزینه ۲»

(پیمان طیار)

$$\text{میانگین قد} = \frac{152 + 158 + 160 + 164 + 166}{5} = 160 \\ \text{میانگین وزن} = \frac{54 + 55 + 60 + 61 + 65}{5} = 59 \\ \text{(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)}$$

۲۶- گزینه ۱»

(نیکو دکلمین)

شعاع دایره‌ها را متناسب با جذر مقادیر سوم در نظر گرفته می‌شود. پس:
 $\sqrt{16} = 4$
بنابراین شعاع را می‌توان ۴ در نظر گرفت.
(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۳)

۲۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری (تیمانی ۱۴۰۱))

تعداد گل‌های زده شده توسط بازیکنان A، B، C و D اعداد طبیعی و متمایز هستند. با توجه به اینکه داده‌ها به طور کامل در نمودار مشخص نشده‌اند، حالت کمترین به صورت ۱، ۲، ۳ و ۹ و حالت بیشترین به صورت ۶، ۷، ۸ و ۹ خواهد بود. در هر دو حالت میانگین را حساب می‌کنیم.

$$\bar{x}_{\text{کمترین}} = \frac{9 + 2 + 2 + 1}{4} = \frac{15}{4} = 3.75 \\ \bar{x}_{\text{بیشترین}} = \frac{9 + 8 + 7 + 6}{4} = \frac{30}{4} = 7.5$$

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه ۲*

(الفام ممدی)

از دلایل حذف ویژگی های سبکی زبان قدیم در آثار این دوره حملات بی دریبی بیگانگان (مغولان، تیموریان و ازبکان) به ایران بود، که به نابودی کتابخانه ها و از بین رفتن آثار کهن منجر شده فضلا دیگر با کتب قدیم و در نتیجه با زبان قدیم مانوس نبودند و دیگری تغییر جغرافیایی حوزه های شعری در نقاط مختلف ایران و تأثیر پذیرفتن از زبان های نواحی گوناگون بود؛ حتی شاعرانی از قبیل صائب هم که در اشعار قدما تنوع بسیار داشتند از به کار بردن زبان قدیم پرهیز می کردند؛ چراکه شعر از مدرسه به بازار آمده بود و زبان رایج مرسوم، همان زبان مردم عصر بود.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: توضیحات این گزینه مربوط به نثر سبک هندی است.

گزینه ۳: مربوط به ویژگی ادبی شعر در سبک عراقی است.

گزینه ۴: توضیحات این گزینه مربوط به ویژگی فکری شعر در سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک شناسی، ترکیبی)

۳۲- گزینه ۲*

(رضا رهنبری)

الف) استفاده از تمثیل در قالب آرایه اسلوب معادله در مصراع دوم (ویژگی ادبی سبک هندی) / معنی بیت: غم و اندوه این جهان بسیار زیاد و گسترده است، اما من تنها یک دل کوچک و حساس دارم؛ چگونه می توانم این همه درد و سنگینی را در دل کوچک خود جای دهم؟ همان طور که نمی توان همه رنگ های بیابان را در شیشه ساعت (که محدود است و ظرفیت اندکی دارد) جا داد.

ج) کاربرد تلمیحات رایج (ویژگی ادبی سبک هندی): اشاره به داستان لیلی و مجنون

د) استفاده از آرایه حسن تعلیل (ویژگی ادبی سبک هندی): در مصراع دوم، برای رنگی بودن منقار طوطی علتی ادبی و شاعرانه بیان شده است (خون دل خوردن).

در دو بیت دیگر، ویژگی های بارزی از سبک هندی در حوزه ادبی مشاهده نمی شود (بیت از سبک عراقی هستند).

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک شناسی، صفت ۸۲)

۳۳- گزینه ۱*

(سعید یغمی)

تشریح عبارت ها:

الف) هیچ آرایه ای در آن به کار نرفته است و نثر ساده است.

ب) فهم معنا دشوار است و آرایه های آن به نسبت بیشتر؛ پس نثر مصنوع است.

پ) فهم متن نه خیلی ساده است و نه خیلی دشوار و فقط یکی دو آرایه در آن دیده می شود؛ پس نثر بینالین است.

پس میانگین داده ها عددی بین $3/75$ و $7/5$ است که با توجه به گزینه ها، تنها عدد ۴ در گزینه «۲» در این محدوده قرار دارد.

(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده ها، صفت ۱۸)

۲۸- گزینه ۳*

(کتاب آبی پنهانی)

با توجه به نمودار نقطه ای داده شده، داده ها را بازنویسی می کنیم. توجه کنید که هر داده را باید به تعداد نقطه های روی آن تکرار کنیم.

۳۰، ۳۰، ۳۲، ۳۶، ۳۶، ۳۶، ۳۸، ۴۰، ۴۰، ۴۲، ۴۲، ۴۲، ۴۴، ۴۴

میانگین دو داده وسط = میانگین $\rightarrow$ نفع است $\rightarrow$ تعداد داده ها

$$\Rightarrow \text{میانگین} = \frac{38 + 40}{2} = 39$$

(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده ها، صفت های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۲۹- گزینه ۴*

(ممد یغمی)

ابتدا نمره هر درس را با توجه به پیشینه ۲۰ حساب می کنیم.

$$\frac{80}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 16 \text{ نمره جغرافیا}$$

$$\frac{100}{100} = \frac{y}{20} \Rightarrow y = 20 \text{ نمره ادبیات}$$

$$\frac{90}{100} = \frac{z}{20} \Rightarrow z = 18 \text{ نمره تاریخ}$$

$$\frac{70}{100} = \frac{t}{20} \Rightarrow t = 14 \text{ نمره ریاضی}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{16 + 20 + 18 + 14}{4} = \frac{68}{4} = 17$$

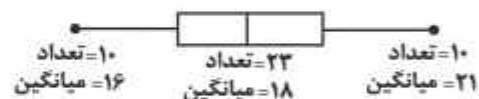
$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(16-17)^2 + (20-17)^2 + (18-17)^2 + (14-17)^2}{4} = \frac{1+9+1+9}{4} = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده ها، صفت های ۱۱۳ و ۱۱۷)

۳۰- گزینه ۳*

(ممد یغمی)

(Q_1) چارک اول برابر داده یازدهم و (Q_3) چارک سوم برابر داده سی و سوم است.

$$21 \times 10 = 210 \text{ مجموع داده های دنباله سمت راست}$$

$$18 \times 23 = 414 \text{ مجموع داده های داخل و روی جعبه}$$

$$16 \times 10 = 160 \text{ مجموع داده های دنباله سمت چپ}$$

$$\text{میانگین کل} = \frac{160 + 414 + 210}{55} = \frac{784}{55} \approx 14.25$$

(ریاضی و آمار (۱)، تعایش داده ها، صفت های ۱۰۶ و ۱۰۹)

نگاه مهم درسی:

مراد از نثر ساده در سبک هندی نثر «مرسل» در آثاری مانند تاریخ بلعمی نیست. بنابراین گزینه‌های ۲ و ۳ به‌خاطر کاربرد اصطلاح «مرسل» به‌راحتی رد می‌شوند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۳۴- گزینه ۳

(سیدعلیرضا اصفهانی)

الف) تلمیح: شیخ و فرهاد / «کوه بیستون» مانند مهره موم است.

ب) تلمیح: داستان حضرت یوسف / تشبیه ندارد.

ج) تلمیح: داستان حضرت سلیمان / تشبیه ندارد.

د) تلمیح: داستان حضرت موسی / تشبیه: «تو» به موسی.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بدیع)

۳۵- گزینه ۳

(هومن نمازی)

گزینه ۱: «کعبه مقصود» تشبیه دارد و «خار میلان» استعاره از مشکلات است.

گزینه ۲: «حرف» مجازاً سخن و «تلخ شدن چیزی در کام» کنایه از «از رونق انداختن چیزی» است.

گزینه ۳: استعاره مصرحه ندارد ولی کنایه دیده می‌شود، در عبارت: پرده برداشتن.

گزینه ۴: «صنم» استعاره مصرحه از معشوق است و در مصراع نخست تشبیه مرجع دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بدیع)

۳۶- گزینه ۱

(محمّد مشهوریان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «آزده کردن جگر» کنایه از ناراحت کردن.

گزینه ۳: «صغرا به سر آمدن» کنایه از خشمگین شدن.

گزینه ۴: «در رحمت گشودن» کنایه از اعطای رحمت به پندگاران.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۷- گزینه ۳

(رضا رنجیری)

گزینه ۳: مصراع اول به «مستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع)» و مصراع دوم به «عبور حضرت موسی (ع) از رود نیل» اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس تام: سهم (اول: ترس و هراس / سهم دوم: تیر و پیکان / تشبیه: تیر بلا - سهم سعادت (اضافه تشبیهی)

گزینه ۲: «چو برگرفت ز عارض دو زلف (مشبه)، مه گرفته که شب‌های تار بگشاید (مشبه به) - فقط یک تشبیه مرکب وجود دارد.

گزینه ۴: «دیده خواجو در اشک ریختن، از ابر بهاری سبقت گرفته است. (تشبیه تفضیل) / بیت فاقد آرایه تضمین است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بدیع)

۳۸- گزینه ۴

(رضا رنجیری)

گزینه ۴: «مفعّلن مفاعّلن مفعّلن مفاعّلن» (همسان دولختی).

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مفعّلن مفعّلن مفعّلن مفعّلن» (همسان تک‌پایه‌ای)

گزینه ۲: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» (همسان تک‌پایه‌ای)

گزینه ۳: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» (همسان تک‌پایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه ۲

(هومن نمازی)

هر وزن متناوبی دوری نیست در واقع اوزان دوری، اوزان دولختی یا متناوبی هستند که مکتب در میان دو تیم‌بصرار دارند. همان‌طور که مشخص است در مصراع «۲» مکتب وجود ندارد، پس وزن آن دوری نیست.

وزن‌ها به ترتیب گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مفاعیلن فاعلن مفاعیلن فاعلن»

گزینه ۲: «مفعّلن مفاعّلن مفعّلن مفاعّلن»

گزینه ۳: «فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن»

گزینه ۴: «مفعّلن فاعلن مفعّلن فاعلن»

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه ۴

کتاب آبی پنهانی - کنگور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول ری‌ماه

در بیت صورت سؤال عاشق رضایت معشوق را به زندگی خویش ترجیح می‌دهد و حتی اگر اراده معشوق بر قتل او باشد، آن را می‌پذیرد. در بیت گزینه ۴: هم سعدی به قتل خود به دست دوست راضی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: شاعر می‌گوید آن دشمنی که با تیر کافران در جنگ نمرده، با کرشمه ابروی معشوق جان به جان آفرین تسلیم کرد.

گزینه ۲: شاعر می‌گوید من در گوی دوست خواهم مرد و اگر خواستید در رستاخیز از خاکم دوباره مرا زنده کنید، در گوی دوست به دنبال خاک من بگردید.

گزینه ۳: شاعر اختیار کشتن یا پروردن خود را به معشوق می‌دهد و برای خود هیچ اختیاری قائل نیست. این بیت هم می‌تواند هم‌مفهوم بیت صورت

سؤال باشد، اما قرابت معنایی بیت گزینه ۴: بیشتر است، چون از «پروردن» صحبت نمی‌کند و فقط «کشتن» را مطرح می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۰)

علوم و فنون ادبی (۳)

۴۱- گزینه ۳

(سید صفری)

مجموعه آثار منظوم و منثور نشاط اصفهانی با عنوان «گنجینه نشاط» باقی است. قلب مادر: ترجمه منظوم ایرج میرزا از شعری غربی. دقت کنید که صورت سؤال از شما نخواسته است آثار موردنظر «به ترتیب» ذکر شده باشند.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» خداوندنامه: منظوم / شمس‌الدین و قمر: منثور

گزینه ۲: «۲» شمس و طغریک: منثور / گلشن صبا: منظوم

گزینه ۴: «۴» داستان باستان: منثور / سه تابلوی مریم: منظوم

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۶)

۴۲- گزینه ۱

(مفسر اصفری)

الف) تضمین: شاعر (عبدالرحمان جامی) مصراع دوم را از حافظ شیرازی تضمین کرده است.

تشبیه: چون حافظ

د) تضمین: شهریار (شاعر معاصر) مصراع دوم را از خواجه حافظ شیرازی تضمین کرده است.

تشبیه: شهریاریم و گدای در آن خواجه

بیت «ب» دارای تشبیه است و تضمین ندارد.

ایات «ج» و «ه» دارای تضمین است و تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع)

۴۳- گزینه ۱

(سیدعلیررضا اصفری)

الف) استعاره: پیرهن گل (تشخیص) / تشبیهات: زلیخای صبا و یوسف گل (سعدی به زیبایی باد صبا را به زلیخای تشبیه کرده که پیراهن گل را پاره می‌کند) / تلمیح: اشاره غیرمستقیم به داستان مشهور یوسف و زلیخا

ب) استعاره: لب چشمه (تشخیص) / تشبیه مضمیر: ادعای همانندی لب‌های یار و چشمه حیات (معنای بیت: اگر خضر لب‌های تو را می‌دید، می‌گفت که این لب، لب چشمه حیات است. در ادبیات ما «لب» پدیده‌ای جان‌بخش و مروج است و از این رو آن را به آب و چشمه مانند می‌کنند) / تلمیح: یادآور حکایت خضر و آب حیات

ج) بیت، فاقد تشبیه است. / استعاره: ساقی (در کنکوزهای اخیر این واژه استعاره گرفته می‌شود. شاید استعاره از «واسطة فیض الهی») / تلمیح: اشاره به «آلست پرنگم...»

د) بیت، فاقد استعاره است. / تشبیه: شاید تشبیه دانستن رابطه بین واژه «رخ» و «خور» سخت‌گیرانه باشد، ولی واضحاً بین «زلف» و «شب» رابطه شباهت مشهود است. این تشبیه، از نوع مضمیر یا پنهان است و اغلب بین یک پدیده مربوط به معشوق و یک پدیده طبیعی اتفاق می‌افتد. مثل «قد و سرو» یا «چشم و ترگس» و یا «ماه و چهره» / تلمیح: یادآور دیدار خداوند و موسی در کوه طور

ه) بیت، فاقد تلمیح است. / تشبیه: خم‌خانه عشق (خم‌خانه: می‌کده) / تشخیص و استعاره: در و دیوار خراب (مست) هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع)

۴۴- گزینه ۴

(سیدعلیررضا اصفری)

بیت نخست به شباهت ظاهری چشم یار و گل ترگس اشاره دارد و در مصراع دوم از مروج بودن لب او سخن می‌گوید. لبی که در جان‌بخشی و روح‌نوازی هم‌چون کوثر است. (کوثر، نام چشمه‌ای است در بهشت)، ولی بیت مذکور در گزینه «۴» حالت مستی چشم و قرمزی شرب را توصیف می‌کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» تلمیح: اشاره غیرمستقیم به ماجرای خضر نبی و آب حیوان / جناس: «گر» و «تر» / تکرار: «بی تو»

گزینه ۲: «۲» بیت اول فاقد هنجای کشیده است.

گزینه ۳: «۳» واژگان قافیه: «تر، کوثر و تر» هستند و حروف اصلی این‌ها «ر» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، ترکیب)

۴۵- گزینه ۲

(سیدعلیررضا اصفری)

فاقد مجاز است. / تشبیه: چون گل

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» جناس تام: «آدم» یک بار به معنای انسان و یک بار هم به معنای حضرت آدم آمده است. / تلمیح: ماجرای حضرت آدم

گزینه ۳: «۳» تشخیص: فانی شدن شبنم / تضاد: آفتاب و شبنم

گزینه ۴: «۴» تشبیه: چو گندم / تلمیح: ماجرای آدم

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع)

۴۶- گزینه ۱

(الهام معموری)

اوزان همسان: تکرار یکنواخت یک پایه اولیه است و اوزان همسان دولختی که از تکرار متناوب دو پایه یا رکن حاصل می‌شود.

اوزان ناهمسان: در این گونه، وزن‌ها غیر تکراری و ناهمگون‌اند.

بیت «د» وزن ناهمسان دارد زیرا پایه‌های اولیه ناهمگون‌اند.

پایه‌های اولی	هر چن د	خس ن راخ	ط ز چش م	پا ک نیست
وزن	پن هان ز	آ ب آ ی	ن گن آن ج	مال را
نشانه‌های هنجایی	U--	U-U-	U--U	-U-

تشریح گزینه‌های دیگر:

بیت «الف»: تکرار یکنواخت یک پایه آوایی (فاعلاتن) است که در پایه آوایی چهارم، یک هجا کم شده است.

پایه‌های آوایی	دو ر ب ا ی د	بود ا ز ا ن	کا ر ب ر د ر	گا م ع ش ق
وزن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن
نشانه‌های هجایی	U	U	U	U

بیت «ب»: تکرار یکنواخت یک پایه آوایی (مستعلن) است.

پایه‌های آوایی	ب ن گ ر ه ج د	ر ت چ ه ن ش د م	س ر م ن ت ب چ ن	م ر د ه ن ش د م
وزن	مستعلن	مستعلن	مستعلن	مستعلن
نشانه‌های هجایی	U	U	U	U

بیت «ج»: وزن هسان دولختی است که از تکرار متناوب دو پایه (مفعول مغایلین) حاصل شده است.

پایه‌های آوایی	د و د ی س ت	م ر م ر خ ط ط ت	م گ ب ر گ	د ر ا ن پ د ا
وزن	مفعول	مغایلین	مفعول	مغایلین
نشانه‌های هجایی	U	U	U	U

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۷- گزینه «۴»

گزینه «۴»: «فاعِلن مغایِلن فاعِلن مغایِلن» یا «فاعلات مغعولن فاعلات مغعولن»

هم	ج	ا	س	یا	بَر	من
-	U	-	U	-	-	-
فاعِلن			مغایِلن			

تیس	یک	د	ما	را	می
-	U	-	U	-	-
فاعِلن			مغایِلن		

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۸- گزینه «۳»

تقطیع این بیت: ای ا ش ا ه ا د ا ف د ا س ی ا ک ر ا ک ر ا ش د ا ب ن ا د ا ن ا ق ا ا ب ت ا و ی ا م ر ا غ ا ب ا ه ج ا ت ی ا ک ر ا د ا ه د ا د ا ن ا و ا ا ب ت
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۹- گزینه «۱»

(عزیزه ابیاسی‌پور)

مفاهیم ذکرشده در مقابل ابیات «الف و د» صحیح هستند.
مفهوم ابیات دیگر:

ب) درد هجران و دوری: شاعر می‌گوید از هنگامی که معشوق از من جدا شد، کسی نمی‌داند از چشمتان چه‌ها رفته است، یعنی اشک فراوان ریخته‌ام.
ج) در این بیت عاشق معشوق را تهدید به ترک عاشقی و دل‌گندن از عشق او می‌کند.
ه) مفهوم این بیت «جلب عنایت پیران طریقت و همت جستن از آنان» است، نه اهمیت سحرخیزی. منظور از پیران سحرخیز کسانی‌اند که در عرفان و عشق به مرتبه‌ای والا رسیده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷ و ۲۸)

۵۰- گزینه «۳»

(مجتبی قهرمانی)

در بیت گزینه «۳» شاعر نظم و شعر خود را مانند زر عزیز می‌داند و پذیرش نیک‌بختان را کیفای آن می‌داند که به نظم او ارزش و اعتبار می‌بخشد، ولی مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها «کمال‌بخشی عشق» است.
بیت صورت سؤال به مفاهیمی مثل کمال‌بخشی عشق و دست‌شستن از جان در راه عشق اشاره دارد که این مفاهیم هر دو در بیت گزینه «۴» هم دیده می‌شوند و مفهوم «کمال‌بخشی عشق» در گزینه‌های ۱ و ۲ دیده می‌شود.
(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۵)

علوم و فنون ادبی (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(مجتبی قهرمانی)

تجولتی که «سای و انوری» در غزل ایجاد کردند باعث شد در قرن هشتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۵۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پنهانی - گلنور سراسری ۹۳، با تغییر)

«کهنه» و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد: از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی است. در سبک عراقی قرن‌های پنجم و ششم لغات مهجور فارسی کم‌کم از میان می‌روند. ضمناً در گزینه «۳» گفته شده است «غالب» لغات کهنه و مهجور بوده‌اند که این امر حتی در مورد سبک خراسانی هم صادق نیست؛ چنانچه مثلاً غالب لغات شاهنامه امروز هم مهجور نیستند و تنها بخشی از لغات آن امروزه کاربرد ندارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۶)

۵۳- گزینه «۳»

(ابراهیمین اشتری)

تکرار فعل یا اسم در متن صورت سؤال دیده نمی‌شود. ضمناً این ویژگی مربوط به نثر دوره سامانی است و در دوره‌های بعدی جزو ویژگی‌های اصلی سبک‌های نثر نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این مورد به وضوح در متن مشهود است، کاربرد «و» ربط در میان جمله‌ها آنها را به هم متصل کرده است و جمله‌هایی طولانی شکل داده است.
گزینه «۲»: کاربرد قید بعد از فعل جمله (گفت و گوی بخلست از حد گذشته)، کاربرد فعل ماضی استمراری به شکل تاریخی (گفتی: می‌گفت) جواب دادی: جواب می‌داد) و نمونه‌های کاربرد دستور تاریخی هستند.

گزینه «۴»: در متن اطناب وجود دارد و جملات نسبتاً طولانی‌اند. اطناب از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی و البته نثر قرن‌های پنجم و ششم است (که مثلاً در قالب ویژگی «آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان» در کتاب درسی به آن اشاره شده است). ضمناً استناد به مثل عربی هم از ویژگی‌های دیگری است که می‌تواند ربط متن با سبک تاریخ بیهقی را روشن کند. تاریخ بیهقی در کتاب درسی هم ذیل دوره غزنوی و سلجوقی و هم ذیل نثر قرن‌های پنجم و ششم، جزو آثار معروف ذکر شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۵۴- گزینه «۲»

جناس تام: شام (شب) و شام (شهر شام) / جناس ناقص: «قافله» و «قافله» و «هم‌چنین» و «هر» و «در»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «جنگ» به معنای ساز و «جنگ» به معنای دست

گزینه «۳»: فاقد جناس تام و دارای جناس ناقص در «یشه» و «ریشه»
گزینه «۴»: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «تنگ» به معنای باریک و کوچک و «تنگ» به معنای بار

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع)

۵۵- گزینه «۴»

«غبار» تکرار ندارد و معنای استعاره «غبار» با معنای حقیقی آن، جناس تام ساخته است. «غبار» اول به معنای گرد و «غبار» دوم به معنای غم و آلوده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع)

۵۶- گزینه «۲»

این بیت دارای جناس ناهمسان حرکتی (تسنان: باغ و پستان: بغیر) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

شانه: ۱. آلتی برای شانه کردن مو ۲. کتف و دوش

گزینه «۳»:

سیم: ۱. نقره ۲. استعاره از بینی

گزینه «۴»:

خویش‌های قافیه: ۱. فامیل و آشنا ۲. خود

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع)

۵۷- گزینه «۳»

همان‌طور که در تعریف کتاب درسی آمده، تلمیح در لغت به معنی اشاره کردن با گوشه چشم است و در اصطلاح ادبی، آن است که سخنور در کلام خویش، به داستان، آیه، حدیث و مثل اشاره کند. تلمیح، گنجاندن یک مفهوم بلند در سخنی کوتاه است که معانی بسیار را در کمترین واژه‌ها جای می‌دهد و این ایجاز از جهت هنری بسیار مهم و قابل توجه است.

بررسی گزینه «۳»: جناس: ساحری - سامری (ناقص اختلاقی) / تلمیح: اشاره به داستان سامری در دوران حضرت موسی (ع) / تشبیه: شاعر چشمان معشوق را در سحر و جادوگری به سامری تشبیه و از آن برتر می‌داند. (تشبیه تفصیل یا مرشح)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس: «کیش» در مصراع اول به معنای تیردان و در مصراع دوم به معنای دین و آیین آمده است. (جناس تام) / تشبیه: کیش درون - تاوک آه (اضافه تشبیه) / تلمیح: ندارد (رد گزینه)

گزینه «۲»: جناس: «حرک» - «حرک» (جناس ناقص حرکتی) / تشبیه: جمله صبر (اضافه تشبیه) / تلمیح: ندارد (رد گزینه)

گزینه «۴»: تشبیه: گل رویت (اضافه تشبیه) / جناس: مجرد - مجرد (جناس ناقص حرکتی) / بیت، فاقد تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و برع)

۵۸- گزینه «۳»

در مصراع اول نقش دستوری ردیف «جهاد» است و در مصراع دوم «متمم».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در هر دو مصراع نقش دستوری ردیف‌ها «مستند» است.

گزینه «۲»: در هر دو مصراع نقش دستوری ردیف‌ها «صفت» است.

گزینه «۴»: در هر دو مصراع نقش دستوری ردیف‌ها «قید» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۵۹- گزینه «۳»

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، شاعر با شکایت و انتقاد اجتماعی و طنز نیش‌دار به بیان دردهای جامعه می‌پردازد که از ویژگی‌های فکری این دوره است.

ولی در گزینه «۳» شاعر به مدح و تعریف معشوق زمینی می‌پردازد که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه ۸۵)

۶۰- گزینه «۲»

لیات «الف» و «د» هر دو به فنای در راه عشق و بی‌ارزش بودن داشته‌های عاشق در برابر معشوق اشاره دارند. بیت «الف» حتی فراتر از این، به بی‌اهمیتی جان در برابر معشوق می‌پردازد و با غلو اظهار می‌دارد که اگر چیزی فراتر از جان بود، آن را هم فدای راه عشق می‌کردم.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

(هومن نفازی)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه ۱

(آزیتا پورغنی)

الف) هر چهار مورد در مورد بیدارگران نخستین درست است.

ب) گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ صحیح‌اند.

ج) نسل اول روشنفکران (منورالفکران غرب‌گرا)

د) غرب متجدد زمانی با جهان اسلام رویه‌رو شد که قدرت‌های سیاسی جهان اسلام با وجود رعایت ظواهر اسلامی، استبدادهای قومی و قبیله‌ای بودند.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان‌پرند، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۱۰)

۶۲- گزینه ۳

کتاب آبی پهنانه‌ای - کنگور قارچ از کشور ۱۹۵

- هنگامی که دولتمردان قاجار به دلیل اثرپذیری از دولت‌های استعماری به‌جای مقاومت در برابر بیگانگان به‌سوی قراردادهای استعماری قدم برداشتند، مقاومت منفی به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر کرد.

- حرکت رقابت‌آمیز عالمان در دوران قاجار، حرکت اصلاحی بوده یعنی تلاش می‌کردند تا برخی از رفتارهای پادشاه قاجار را اصلاح نمایند. جنبش تنباکو نمونه‌ای از فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی است. تجربه موفق جنبش تنباکو، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح رفتار به‌سوی اصلاح ساختار برد و این مسئله به جنبش عدالتخانه منجر شد.

- با اوج‌گیری جنبش عدالتخانه، منورالفکران غرب‌گرا به آن پیوستند و در تحصی که در سفارتخانه انگلستان رخ داد، نام مشروطه را برای آن برگزیدند.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان‌پرند، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

۶۳- گزینه ۲

(هوار یابلیان)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست - درست

گزینه ۲: درست - نادرست (عبارت برعکس بیان شده است)

گزینه ۳: نادرست (انقلاب اسلامی بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب یک قطب‌بندی فرهنگی به‌وجود آورد) - درست

گزینه ۴: نادرست (انقلاب اسلامی از همان آغاز و نه مدتی پس از پیدایش جهت‌گیری‌های خود را اعلام کرد) - نادرست (عبارت برعکس بیان شده است).

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان‌پرند، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

۶۴- گزینه ۳

(محمدمهدی یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر، مظهر ناسیونالیسم عربی بود اما پس از مرگ او، انورسادات، رئیس‌جمهور وقت مصر با امضای قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت و این مسئله، موقعیت گروه‌های فلسطینی را تضعیف کرد.

ج) از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل اینکه با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت، نمی‌توانست تداوم یابد و دیر یا زود، یار دیگر، دست نیاز به‌سوی بلوک غرب دراز می‌کرد.

د) موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش، باطل بودن نظریه «پایان تاریخ» را نشان داد.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان‌پرند، صفحه‌های ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۸، ۱۲۹ و ۱۳۴)

۶۵- گزینه ۴

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

تشریح عبارت:

الف) نادرست (در رویکرد نسل دوم روشنفکران مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به‌وجود آورده بود) - درست

ب) هر دو درست

ج) درست - نادرست (در جهان امروز بیداری اسلامی از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است)

د) درست - نادرست (گروه‌های مارکسیستی جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند)

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان‌پرند، صفحه‌های ۱۲۷، ۱۲۹، ۱۳۰ و ۱۳۳)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- گزینه ۳

(هوار یابلیان)

تشریح موارد نادرست:

د) عبارت مذکور مربوط به بُعد تاریخی هویت جامعه است نه بعد جغرافیایی.

ه) گسترده شدن افق‌های جدید به روی اندیشمندان جهان غرب معلول حیات معنوی جهان اسلام است.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۳)

روانشناسی

۷۱- گزینه ۴

(معمودعرفان قهرمانی)

- تفاوت انسان و حیوان به عنوان دو موجود زنده، این است که انسان برخلاف حیوان، صرفاً براساس غریزه قدم بر نمی دارد، بلکه در کنار خواسته‌ها آن چه که رفتار او را کنترل می کند، نگرش است؛ یعنی هم تحت تأثیر عوامل زیستی و هم تحت تأثیر عوامل نگرشی است.

تفاوت عوامل مؤثر بر رفتار انسان و حیوان	شباهت عوامل مؤثر بر رفتار انسان و حیوان
- حیوان برخلاف انسان فقط براساس غریزه قدم برمی دارد. - حیوان برخلاف انسان تحت تأثیر عوامل نگرشی نیست.	- هر دو در پاسخ به نیازهای زیستی، عوامل انگیزشی مشترکی دارند. - انسان همانند حیوان تحت تأثیر عوامل زیستی است.

- چون فاطمه با پشتکار بالا و حسین با تلاش اندک، مطالعه می کنند، به تفاوت شدت انگیزه اشاره شده است.
- عوامل شکل دهنده نگرش، متنوع هستند و تحت تأثیر نظام شناختی فرد، باورها و ارزش های او قرار دارد.
نکته: عوامل نگرشی شکل دهنده به رفتار انسان، تحت تأثیر عوامل فرازیستی است نه عوامل زیستی.

- ماندگاری و تداوم رفتارهایی که بر اساس انگیزه درونی است، بیشتر است. تلاش مریم تحت تأثیر جملات تحسین آمیز معلم بیشتر می شود، پس عامل پراگیزاننده، جملات تحسین آمیز معلم است که یک عامل بیرونی است و با تداوم گفتاری همراه است.

(روانشناسی، انگیزه و نگرش، صفحه های ۱۶۵ و ۱۶۶)

۷۲- گزینه ۱

(معمودعرفان قهرمانی)

گزینه ۱: درست است؛ رد شدن در مصاحبه به عدم تمرکز نسبت داده شده است و عدم تمرکز همیشه اتفاق نمی افتد. ما گاهی تمرکز داریم و گاهی تمرکزمان کم است، پس ناپایدار است و از طرفی دیگر مربوط به خود ماست، پس درونی است. - درست است؛ وقتی که فالکون ها به قطب جنوب رسیدند، بعد از مدت کوتاهی همه مواد غذایی و امکانات لازم را از دست داده بودند و حتی غذای کافی برای زنده ماندن نداشتند، اما چیزی که آن ها را زنده نگه داشت، این باور بود که بالاخره نجات می یابند، این اثر نیروبخشی باورهای مثبت و سازنده را نشان می دهد.

گزینه ۲: نادرست است؛ نسبت دادن شکست به عوامل غیرقابل کنترل، موجب دلسردی ما می شود و در نتیجه انگیزه کمی برای جبران آن خواهیم داشت. - درست است.

گزینه ۳: نادرست است؛ نسبت دادن شکست به عوامل پایدار باعث یأس و دلسردی فرد برای شرکت در مسابقات بعدی می شود. - درست است.

گزینه ۴: درست است؛ قرعه کشی یک حالت تصادفی است و حالت ثابت نداشته و در اختیار ما نیست، پس یک عامل بیرونی، ناپایدار و غیرقابل کنترل است و اشتباهات داوری هم عاملی بیرونی، ناپایدار و غیرقابل کنترل است. - نادرست است؛ باور به دو شکل مثبت (باورهای مثبت و سازنده) و منفی (باورهای منفی و غلط) بر رفتار اثر می گذارد.

(روانشناسی، انگیزه و نگرش، صفحه های ۱۶۵، ۱۶۶ و ۱۷۴ و ۱۷۵)

۶۷- گزینه ۳

(سیدآرشد مرتضایی قر)

مؤلفه های مذکور به ترتیب مربوط به ایجاد «نظام حقوقی خانواده»، «تشکیل خانواده» و «اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن» هستند.

(پایامه شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۸۸)

۶۸- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمان های)

- نظام فرهنگی، عقاید، ارزش ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می کند.
در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی تواند مستقل از نظام های دیگر مانند نظام فرهنگی، اقتصادی و ... باشد؛ بلکه در تعامل با آن ها قرار می گیرد.

- مقبولیت و مشروعیت حقیقی می توانند با هم باشند و در برخی موارد نیز جدا از یکدیگر باشند جایی که قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد و تبعیت از قانون نیز با رضایت و میل همراه باشد، اقتدار و قدرت هم مشروعیت حقیقی دارد و هم مقبولیت.

(پایامه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۱۲۵ و ۱۲۸)

۶۹- گزینه ۴

(معمودعرفان یعقوبی)

شیوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	مونارشی	تیرانی (استبدادی)
اقلیت	آریستوکراسی	انگاریشی
اکثریت	پولیسی (جمهوری)	دموکراسی

(پایامه شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۹)

۷۰- گزینه ۳

(امیرمهری افشار)

اگر سرمایه های نفتی به درستی استفاده نشود، می تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن به قیمت و درآمد نفتی وابسته است. چنین اقتصادی از آن جهت که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می کند، باعث شکل گیری تولید ملی ضعیف و شکننده ای می شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است؛ دولت بزرگی به وجود می آید که می کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار افزایش دهد و حتی هزینه های آموزش و بهداشت را که در بیشتر نقاط دنیا از محل مالیات ها پرداخت می شود، به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند.

تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر امکانات، تجمل گرایی و غلبه فرهنگ مصرفی از معضلاتی است که اقتصاد ما با آن دست به گریبان است.

(پایامه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۷۳- گزینه «۳»

(هانا امهرزاده)

- حرکت در مسیر دستیابی به هدف، نوعی موفقیت تلقی می‌شود؛ در نتیجه فرد تحت تأثیر موانع زود گذر و عواملی همچون خستگی قرار نمی‌گیرد.
- شناخت ما همچون نظام قاعده‌مندی است که بین عناصر آن پیوندهای بسیاری برقرار است و این پیوندها تمایل زیادی به هماهنگی دارند.
- نگرش‌ها پس از شکل‌گیری از ثبات بیشتری برخوردار شده و تابع اصل هماهنگی شناختی هستند؛ یعنی در برابر تغییر مقاومت می‌کنند البته نگرش‌ها در دوران تحصیل دانشگاهی نسبت به دوره کودکی امکان بیشتری تغییر را پیدا می‌کنند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۹، ۱۷۰ و ۱۷۲)

۷۴- گزینه «۲»

(معمر مبینی)

ادراک کارایی زمانی است که انتظار داشته باشیم که کارایی لازم را داریم و می‌توانیم از پس کاری بر بیاییم؛ یعنی دانش و مهارت لازم در انجام دادن آن کار را در خود بیاییم. گزینه «۲» مصداق درستی برای این مفهوم نیست، چرا که در این موقعیت ادراک کنترل کاذبی شکل گرفته است و منابع بروز رفتار (تلاش پارسا) شده است.

ادراک کنترل: ما همواره دوست داریم همه چیز مطابق نظر ما و تحت اختیار ما باشد و با انجام دادن رفتارهای گوناگون سعی می‌کنیم محیط را در کنترل خود بگیریم. گزینه «۱» مصداق درست این مفهوم است.
ادراک کنترل و کارایی باید سازنده باشد؛ یعنی با شواهد محیطی، هماهنگی لازم را داشته باشد، زیرا در صورت ناهماهنگی، نوعی ادراک کنترل و کارایی کاذب ایجاد می‌شود که مانع بروز رفتار است. گزینه‌های «۳» و «۴» مصادیق مناسبی برای این مفهوم هستند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۳ و ۱۷۴)

۷۵- گزینه «۴»

(معمر مبینی)

عبارت موجود در گزینه «۱» درست است؛ مهشید می‌داند نتیجه به دست آمده ارتباطی با تلاش ندارد؛ بنابراین دچار درماندگی آموخته‌شده می‌شود.
عبارت موجود در گزینه «۲» درست است؛ نتیجه اسناد مهشید، تلاش و کوشش بیشتر برای کسب نتیجه بهتر نیست. چرا که اسناد او ثابت و غیرقابل کنترل است.

عبارت موجود در گزینه «۳» درست است؛ اسناد مهشید درونی، ثابت و غیرقابل کنترل است.

عبارت موجود در گزینه «۴» نادرست است؛ در درماندگی آموخته‌شده، فرد بین تلاش و نتیجه آن رابطهای نمی‌بیند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۴ و ۱۸۰)

۷۶- گزینه «۴»

(معمر مبینی)

عبارت «الف» اگر از شما بخواهند سبک زندگی خود را توصیف کنید، چه خواهید گفت؟ آیا سبک زندگی شما عبارت است از توضیح درباره ساعت‌های خواب و بیداری، نوع فعالیت و تغذیه شما؟ ممکن است از شما بپرسند، معمولاً صبح چه ساعتی از خواب بیدار می‌شوید؟ صبحانه چه می‌خورید؟ از همه مهمتر چه میزان از ساعات شبانه‌روز را به اندیشیدن اختصاص می‌دهید؟

عبارت «ب» همه افراد نیاز به رژیم‌های غذایی خاص سن و جنس خودشان را دارند و به تناسب رشد، نوع رژیم غذایی افراد تغییر می‌کند.

عبارت «ج» هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا یک موقعیت را به صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود، ارزیابی می‌کند و سلامتی خود را در خطر می‌بیند.

عبارت «د» تپش قلب مربوط به علامت جسمانی، فراموشی مربوط به علامت شناختی، پرخاشگری مربوط به علامت رفتاری و ناامیدی مربوط به علامت هیجانی فشار روانی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴ و ۱۹۷)

۷۷- گزینه «۲»

(معمر مبینی)

- اینکه استرس مزمن باعث می‌شود افراد دچار زخم معده شوند، اشاره به نقش متغیر روان‌شناختی به عنوان عامل ایجاد بیماری جسمانی دارد. (رد گزینه ۱)

- اینکه بعضی از بیماران پس از سکته مغزی، دچار افسردگی می‌شوند، مربوط به متغیر روان‌شناختی در نقش پیامد بیماری‌های جسمانی است. (رد گزینه ۳)

- فردی که رژیم غذایی متعادل دارد، به طور منظم ورزش می‌کند، و از سلامت روانی برخوردار است، شیوه زندگی کاملاً سالم دارد. (رد گزینه ۴)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۸۹ و ۱۹۱)

۷۸- گزینه «۴»

(معمرزاده توکلی)

موقعیت اول: دریافت راهنمایی از مشاور اقتصادی به جهت کاهش فشار روانی، به راه مشورت و راهنمایی گرفتن اشاره دارد.

موقعیت دوم: روشی که سارا به کار برده، جزء روش‌های اکتشافی حل مسئله است (روش خرد کردن).

موقعیت سوم: میلاد با استفاده از حس شوخ‌طبعی و طنز، سعی می‌کند تا به فشار روانی، توجه نکند.

موقعیت چهارم: وی از تجربه گذشته یا اثر انتقال استفاده کرده که در واقع مربوط به استفاده از مهارت حل مسئله است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ و ۲۰۰)

۷۹- گزینه «۲»

(معمرزاده توکلی)

وضعیتی که مهسا در آن قرار دارد، «منفعل‌بودن» است. وی در این مقیله ناآرامند دست از فعالیت بر می‌دارد و برای از بین بردن فشار روانی، تلاش نمی‌کند.

گزینه «۱» به در انتظار معجزه بودن، گزینه «۳» به انجام دادن رفتارهای تکانشی و گزینه «۴» به استفاده از داروهای شیمیایی و دخانیات اشاره دارد؛ که هیچ کدام با موقعیت ذکرشده ارتباطی ندارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۲۰۲ و ۲۰۳)

۸۰- گزینه «۴»

(هانا امهرزاده)

یکی از راه‌های تأثیر مذهب بر سلامتی، غیرمستقیم است؛ یعنی اعتقادات مذهبی باعث می‌شوند افراد سبک زندگی سالم‌تری در پیش بگیرند و در گزینه «۴» به تأثیر سبک زندگی (انجام ورزش روزانه، تغذیه سالم و...) بر سلامتی افراد اشاره دارد که بیانگر تأثیر مذهب بر سلامت از راه غیرمستقیم است.

گزینه «۱» درست می‌باشد و فردی را نشان می‌دهد که به واسطه مذهب از رفتارهای پرخطر دوری می‌کند.

گزینه‌های «۲» و «۳» درست هستند و به این اشاره دارند که مذهب و باورهای دینی موجب کاهش فشار روانی می‌شوند (گزینه ۲) و توصیه‌های دینی مثل عبادت باعث بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن می‌شوند (گزینه ۳).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۴)

عربی زبان قرآن (۲)

۸۱- گزینه ۲»

(مصطفی قمری قرقر)

«لَمْ يَفْرَقُوا» (لم + مضارع: ماضی ساده یا نقلی منفی): جدایی نیک‌کننده‌اند (رد گزینه ۱) / «حِينَ أَحَدُ مَتِّهِمْ» میان هیچ‌یک از آنان (رد گزینه ۳) / «وَأُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ» به آن‌ها عطا خواهد کرد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَجُوزَهم» مزدهایشان، پاداش‌هایشان (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

نکته مهم درسی:

غالباً وقتی قبل از کلمه «أحد» فعل منفی می‌آید، «أحد» به صورت «هیچ» کسی ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۸۲- گزینه ۲»

(ابوطالب درانی)

«يُتْرَكُ» باید رها سازد (رد گزینه ۱) / «خَصَّاهُ الْقِيحَّةُ» خصلت‌های زشتش / «لَيْكِي لَا يَضِيحُ وَقْتُهُ» برای اینکه وقتش تباه نشود («وقت» فاعل است) (رد سایر گزینه‌ها) / «بَيْنَ الْجَهْلَالِ» بین جاهلان (نادانان) (رد گزینه ۴) / «لَا تَحْقِرْ نَفْسَهُ» نفسش خوار نگردد (رد سایر گزینه‌ها) / «بَيْنَ الْأَصْفِيَاءِ» میان برگزیدگان

نکته مهم درسی:

نوع «لام» در فعل «يُتْرَكُ» امر غایب است. دقت کنید حرکت ساکن در پایان فعل، به این دلیل که به اسم «ال» دار وصل شده است، برای راحتی تلفظ، به کسره تبدیل شده است.

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۲»

(کتاب آبی پنهان/بی)

«كَيْفَ يُمَكِّنُ» چگونه امکان دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أَنْ تُصَبِّحَ» که بشود (رد گزینه ۳) / «كَانَتْ قَدْ أَصِيبَتْ» دچار شده بود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مَنْذَرًا» از، از زمان (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «طُفُولَتِهَا» کودکی (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۴»

(علی مفسن زاده)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لِنُعَلِّمَ» برای اینکه یاد بگیریم (با توجه به اینکه آخر فعل مضارع در ترکیب «لِ + مضارع» منصوب شده است، حرف «لِ» معنی «تا، برای اینکه» می‌دهد)

گزینه ۲: «لَا يَنْصُرُ» نباید کمک کند / کمک نکند (ترکیب «لا + مضارع مجزوم» معنای نهی دارد)

گزینه ۳: «الْمُحَاضِرَاتِ الَّتِي كُنْتَ الْقَاهَا» سخنرانی‌هایی که می‌کردم (ساختار «كان + فعل مضارع» به شکل ماضی استمراری ترجمه می‌شود)

(ترجمه)

۸۵- گزینه ۳»

(افشین کریمیان قرقر)

«هنگامی که پدرم ... دید» لَمَّا (عندما) شاهد آبی (والدی) (رد سایر گزینه‌ها) / «دوست قدیمی‌اش» صَدِيقُهُ الْقَدِيمُ (د گزینه‌های ۱ و ۴) / «گفت» قَالَ / «فقر شده است» أَصْبَحَ فَقِيرًا (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «هیچ ثروتی ندارد» لَا ثَرَوَةً لَهُ (ضمیر «ه» در «له» به اسم مذکر (صدیق) برمی‌گردد) (رد گزینه ۱) / همچنین در گزینه‌های ۲ و ۴، «و هو» اضافی است.

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۳»

(معبودرضا قادر امینی - امینان)

در این گزینه، همانند آیه شریفه در صورت سؤال، به این نکته اشاره شده است که خداوند توبه را از بندگانش می‌پذیرد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفهوم بیت: خداوند، دانای نهان‌ها و یاری‌رسان ناتوانان است. گزینه ۲: بیت به شکستن توبه و اثر نداشتن آن توبه در رفتارهای انسان اشاره دارد.

گزینه ۴: مفهوم بیت: از انسان خطا سر می‌زند و انسان جایز الخطا است. (مفهوم)

۸۷- گزینه ۱»

(سید محمدعلی مرتضوی)

«لَنُثَبِّتَ» اسم فاعل بر وزن «فَاعِلٌ» است، پس با حرکت کسره زیر حرف «ح» صحیح است.

(تعیین حرکات)

۸۸- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

فعل «لَا يُبَاسُ» می‌تواند نفی یا نهی ترجمه شود: ترجمه نفی: (او) از تلاش ناامید نمی‌شود حتی اگر شرایط دشوار باشد. ترجمه نهی: از تلاش ناامید نشو حتی اگر شرایط دشوار باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لَا يَسْمَعُ» فعل نفی است. ترجمه: دل اندوهگین می‌شود وقتی انسان به نصیحت گوش نمی‌دهد. گزینه ۳: «لَا يَعْلَمُ» فعل نفی است. ترجمه: همانا نادان زبان در نمی‌کند، چون پیامد کارهایش را نمی‌داند. گزینه ۴: «حَذَفَ نُونٌ» حذف نون در فعل «لَا تَرْسَلُوا» نشانه نهی است، زیرا در فعل نفی، «نُونٌ» حذف نمی‌شود.

(قواعد فعل)

۸۹- گزینه ۲»

(معبودرضا قادر امینی - امینان)

در گزینه ۲: «خَبَرُ كَانٌ» «عَقْلًا» و از نوع اسم است، در حالی که در سایر گزینه‌ها خبر «كَانٌ» از نوع جمله فعلیه است: «سَمِعُوا، فَدَنْظَفُوا، يَسَاعِدُ»

نکات مهم درسی:

خبر افعال ناقصه، کلمه یا کلماتی است که معنای اسم افعال ناقصه را کامل می‌کند. خبر معمولاً به صورت یک اسم، یک فعل یا یک جار و مجرور ظاهر می‌شود.

دقت کنید ممکن است میان اسم افعال ناقصه و خبرشان فاصله بیفتد.

(انواع فعلات)

۹۰- گزینه ۳

(کتاب آبی پنهانه‌ای)

وقتی افعال ناقصه (کان، صار، یس و اُصْج) بر سر جمله اسمیه می‌آیند، خبر را منصوب می‌کنند، بنابراین در گزینه «۳»، «قاداران» به عنوان خبر «کان»، باید منصوب شود و شکل صحیح آن «قادَین» است.

(انواع فعلات)

عربی زبان قرآن (۳)

۹۱- گزینه ۲

(کتاب آبی پنهانه‌ای)

«هل» آیا (رد گزینه «۳») / «یظنُّ» گمان می‌کند (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «بعض النَّاسِ» برخی مردم (رد گزینه «۱») / «قد خَلَقُوا» (فعل ماضی مجهول) آفریده شده‌اند (رد گزینه «۴») / «من الذَّهَبِ» از طلا / «إنَّ» قطعاً، همانا / «النَّاسِ» مردم (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «همگی» و «همه» اضافی است) / «لَاكُمُ و لَآبِ» از یک مادر و پدر هستند (رد گزینه «۴»)

(ترجمه، بر اساس اعتقاد نهایی شهریور ۱۴۰۴)

۹۲- گزینه ۴

(ابوطالب درانی)

«لَا تَمِيتُوا الْقُلُوبَ» قلب‌ها (دل‌ها) را نمیرانید (رد گزینه «۲») / «بِكُثْرَةٍ» الطعام و الشراب» با زیادی غذا (خوراک) و نوشیدنی (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «فَإِنَّ الْقُلُوبَ يُمُوتُ» پس قطعاً (زیرا) دل (قلب) می‌میرد (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «كَالزَّرْعِ» همچون کشت (رد سایر گزینه‌ها) / «إِذَا» هرگاه، وقتی (رد گزینه «۳») / «كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ» آب بر آن زیاد شود

(ترجمه)

۹۳- گزینه ۳

(ولی پیری - ایبر)

«الْحَفَظَاتُ الصَّعْبَةُ لِحَيَاتِي» لحظات دشوار زندگیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «خالصاً» خالصانه (رد گزینه «۴») / «رَبِّي الْعَظِيمُ» پروردگار بزرگم (رد گزینه «۲») / «لَيْتَ - لَمْ يَحْمِلْنِي» (لَیتَ + ماضی - ماضی استمراری یا ماضی بعید؛ دقت کنید «لَمْ يَحْمِلْنِي» معنای ماضی دارد، چون «لَمْ» بر سرش آمده است)؛ کاش بر من تحمیل نمی‌کرد، کاش بر من تحمیل نکرده بود (رد گزینه «۲») / «لَا طَلَقَ لِي» (لای نفی جنس)؛ هیچ توتلی ندارم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

(ترجمه)

۹۴- گزینه ۱

(مهدرضا سوری - نهاندر)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «أفواه» دهان‌ها / «يَكْتُمُونَ» پنهان می‌کنند
گزینه «۳»: «يَعْلَمُونَ» بداند (لَیتَ + مضارع - مضارع التزامی)
گزینه «۴»: «لَا تَجْمَعُ» نباید جمع شود (با توجه به علامت جزم در آخر فعل، معنای نهی دارد) / «أبدأ» به معنی «هرگز، هیچ‌گاه» هم ترجمه نشده است.

(ترجمه)

۹۵- گزینه ۱

(آرمین ساعیدناه)

«تکالیفی که» الواجبات الّتی (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «معلّم عزیزم» معلّمتی العزیزة، معلّمتی العزیز (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «از من خواسته بود» کانت قد طلّبت منی، کان قد طلب منی (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «نوشتیم» لم اکتب، ما کتبت (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۹۶- گزینه ۳

(کتاب آبی پنهانه‌ای)

گزینه «۳» می‌گوید: «ای کسی که از روی نادانی به اصل و نسب افتخار می‌کنی / مردم فقط از یک مادر و پدر هستند» که با بیت صورت سؤال مطابقت دارد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با دهان‌هایشان می‌گویند آنچه را که در دل‌هایشان نیست.

گزینه «۲»: داروی تو در توست و نمی‌بینی / و درد تو از توست و احساس نمی‌کنی

گزینه «۴»: بی‌شک افتخار ورزیدن به اصل و نسب، پستیده است.

(مفهوم)

۹۷- گزینه ۲

(مهدرضا قادر امینی - اصغهان)

در این گزینه، «يَقَاتِلُونَ» نادرست است و باید به جای آن، «يَقَاتِلُونَ» بیاید؛ زیرا فعل مضارع معلوم و ثلاثی مزید از باب «مُفاعِلَة» است.

نکات مهم درسی:

در تست‌های ضبط حرکات، باید به حرکات حروف میانی کلمات دقت کنیم.
(ضبط حرکات)

۹۸- گزینه ۳

(اصان کلاه عربی)

«أَنْ» که بر سر فعل مضارع آمده است، از حروف مشبّهة بالفعل نیست.
در سایر گزینه‌ها «إِنْ، لَیتَ و کَأَنَّ» همگی از حروف مشبّهة بالفعل هستند.

(انواع فعلات)

۹۹- گزینه ۲

(رضا راشدرضا)

در این گزینه، «لَا» نفی جنس نیامده است. «لَا»ی موجود در جمله از نوع عطف است. (ترجمه عبارت: من دوست باوفایی دارم نه دوستی منافق).

(انواع فعلات)

۱۰۰- گزینه ۴

(اصان کلاه عربی)

باتوجه به قواعد «لَا»ی نفی جنس، جاهای خالی را تکمیل می‌کنیم.
اسم «لَا»ی نفی جنس، «ال» نمی‌گیرد (رد گزینه‌های «۱» و «۲»). همچنین خبر «لَا»ی نفی جنس همیشه مرفوع می‌آید (رد گزینه «۳»).

نکات مهم درسی:

۱) اسم «لَا»ی نفی جنس، همیشه علامت فتحه می‌گیرد، «ال» و «تَونین» هم نمی‌گیرد.

۲) خبر «لَا»ی نفی جنس همواره مرفوع می‌آید.

(انواع فعلات)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۰۱- گزینه ۲

(پرویز وفان - گنبد)

«يَقْبَلُ» می‌پذیرد، قبول می‌کند / «الْأَيُّوبُ عَنْ عِبَادِهِ» توبه را از بندگانش (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «يَعْفُو عَنْ السَّيِّئَاتِ» از بدی‌ها در می‌گذرد، گناهان را می‌بخشد (رد گزینه «۴») / «يَعْلَمُ» می‌داند (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «تَعْلَمُونَ» انجام می‌دهید (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

(ترجمه)

۱۰۲- گزینه ۳

(مفرد گرمی نیا - رقتیان)

«إذا» هرگاه، اگر / «فَرِي» خوانده شود (فعل ماضی مجهول است که به خاطر قرار گرفتن در اسلوب شرط، به صورت مضارع ترجمه شده است). (رد گزینه ۴) / «السمع المؤمن» مؤمن گوش فرا می دهد (رد گزینه ۲) / «إليه» به آن (رد گزینه ۱) / «حتى يرحم» تا مسرود رحمت قرار گیرد (فعل مضارع مجهول) (رد گزینه های ۲ و ۴) / «زمانی» در گزینه ۱ هم اضافی است.

(ترجمه)

۱۰۳- گزینه ۴

(مصطفی قمری فرد)

«هل كنت تعلمين» آیا می دانستی (كان + مضارع + ماضی استمراری) فعل از صیغه مفرد مؤنث مخاطب است (رد گزینه های ۱ و ۲) / «مثل العديد من» مانند (همچون، مثل) بسیاری از / «اللبونات الأخرى» (موصوف و صفت): پستانداران دیگر (رد گزینه ۳) / «ترضع» (در این جمله) شیر می دهند / «صغارها» بچه های شان (رد گزینه ۳) / «تتكلم معها» با آن ها صحبت می کنند، با آن ها حرف می زنند / «أصغرها» کوچک ترین آن ها / «يلغ طوله» طولش می رسد / «إلى متر واحد» به یک متر / «وزنه» وزنش / «أقل من خمسين كيلوغراماً» کمتر از ۵۰ کیلوگرم

(ترجمه)

۱۰۴- گزینه ۳

(عسین رضایی)

ترجمه صحیح عبارت: سپس به ساحل آورده شدم و هنگامی که چشمم باز شد، (فعل های جمله مجهول هستند و باید مجهول ترجمه شوند).

(ترجمه)

۱۰۵- گزینه ۳

(معمدرضا قائد امینی - اسفهان)

«بر شما لازم است که بشناسید» علیکم بالتعرف علی، علیکم بمعرفة (رد گزینه های ۲ و ۴) / «بزرگترین» أكبر / «کشورها» الدول (رد گزینه ۱) / «صادرکننده نفت» المصدرة للنفط (رد گزینه های ۱ و ۴) / «موفق ترین آن ها» أنجحها (رد گزینه ۱) / «در کشیدن» فی مد / «طوله ها» الأثایب (رد گزینه های ۲ و ۴)

تکات مهم درسی

هرگاه حرف «علی» در ابتدای جمله بیاید، معمولاً به معنای «باید، لازم است» ترجمه می شود؛

مثال: «علیکم بمعرفة» بر شما لازم است که بشناسید / شما باید بشناسید

(ترجمه)

۱۰۶- گزینه ۳

(کتاب آبی پنهانی)

ترجمه: و کافر می گوید ای کاش من خاک بودم. (زیرا او افسوس می خورد این آیه ربطی به عزت و سرفرازی ندارد)

تشریح سایر گزینه ها

گزینه ۱: شرف و بزرگی انسان به دانش و ادب است.
گزینه ۲: پروردگار مرا به مدارا کردن با مردم فرمان داده است.
گزینه ۴: همنشین درستکار بهتر از تنهایی است.

(مفهوم)

۱۰۷- گزینه ۲

(آرمین ساعدی نیا)

ترجمه عبارت: «بزارهایی برای انتقال نفت از طریق سرازیری ها به کار گرفته می شود.»
با توجه به معنای عبارت و مرفوع بودن «آلات»، فعل «تستخدام» مجهول است و باید به شکل «تستخدامم» بیاید.
«المتحدرات (سرازیری ها)» نیز با فتحه «د» به صورت «المتحدرات» صحیح است.

(تجید مرکبات)

۱۰۸- گزینه ۴

(امیرعسین شگوری)

ترجمه صورت سؤال: عبارتی را مشخص کن که مخاطب، فاعل آن را می شناسد؛ به عبارت دیگر، باید دنبال فعل معلوم بگردیم. در گزینه ۴، فعل «زرع» یک فعل معلوم است که «تلك» مفعول و «فلاح» فاعل آن است. ترجمه عبارت: کشاورز پیری آن درختان را برای پهبود هوای شهر در خیابان ها کاشت.

تشریح سایر گزینه ها

گزینه ۱: در این گزینه «اكتشف» فعل مجهول و «النقط» نایب فاعل آن است. ترجمه عبارت: نفت قبل از قرن های بسیاری، در بعضی از سرزمین ها در دل زمین کشف شد.

گزینه ۲: «يعرف» در این جمله فعل مجهول و «هذا» نایب فاعل آن است. ترجمه عبارت: در کارخانه ما، این جوان با اخلاق به اخلاق خویش و رفتار شایسته اش شناخته می شود.

گزینه ۳: در این جمله «تغسل» فعل مجهول و «ملايس» نایب فاعل آن است. ترجمه عبارت: لباس های ورزشی صبح هر روز، قبل از آغاز مسابقات ورزشی شسته می شوند.

(انواع فعلات)

۱۰۹- گزینه ۳

(کتاب تلک - کنگور سرابری ۱۴۰۰)

فعل امر «یتنی» دارای نون وقایه نیست و «نون» جزء حروف اصلی فعل است (ب ی ن).

تشریح سایر گزینه ها

گزینه ۱: «ارسلتی» دارای نون وقایه است. حروف اصلی: «ر س ل»

گزینه ۲: «اعجینی» دارای نون وقایه است. حروف اصلی: «ع ج ب»

گزینه ۴: «بعثتی» دارای نون وقایه است. حروف اصلی: «ب ع د»

(قواعد فعل)

۱۱۰- گزینه ۲

(مرتضی کاظم شیروزی)

در عبارت گزینه ۲، سه حرف جر وجود دارد که به ترتیب عبارت اند از: عن، ب، فی. دقت کنید «مع» حرف جر نیست، بلکه یک اسم است.

تشریح سایر گزینه ها

گزینه ۱: «کسر» فعل مجهول و «الزجاج» نائب فاعل و مرفوع است.

گزینه ۳: ترجمه عبارت: دانش آموز در مدرسه نشست... حرف «ب» در «المدرسة» به معنای «فی» در است.

گزینه ۴: «می» تشکیل شده است از: من + نون وقایه + ضمیر ی.

(انواع فعلات)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه ۳

(آید فتح زاره)

الف) شاه عباس اول در ۴۲ سال زمامداری با اقدامات خردمندانه و بهره‌گیری از مشاوران آگاه، ایران را به یکی از کانون‌های بزرگ سیاسی و اقتصادی جهان آن روز تبدیل کرد.

د) شاه عباس اول به دلایل سیاسی، نظامی و اقتصادی، پایتخت را از قزوین به اصفهان منتقل کرد و با استفاده از اصول مهندسی و شهرسازی، این شهر را به یکی از زیباترین و آبادترین شهرهای جهان تبدیل کرد.

(تاریخ ۲)، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، صفحه‌های ۱۷۷، ۱۶۰ و ۱۶۳

۱۱۲- گزینه ۳

(معمده‌پوری یعقوبی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: هنر نگارگری در دوره شاه عباس اول به اوج شکوفایی خود رسید.

گزینه ۲: شاه اسماعیل با فتح هرات، کمال الدین بهزاد، یکی از توابع هنر نقاشی دربار تیموری را با خود به تبریز برد و به ریاست کتابخانه دربار تبریز منصوب کرد.

گزینه ۴: فرش اردبیل که به سفارش شاه تهماسب اول برای پیشکش به مقبره شیخ صفی الدین اردبیلی، توسط هنرمندان کاشانی بافته شده است، یکی از شاهکارهای هنری جهان به شمار می‌رود.

(تاریخ ۲)، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی، صفحه‌های ۱۶۹، ۱۵۴ و ۱۵۵

۱۱۳- گزینه ۴

(عنبرها پیرام)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سرف‌ها همانند برده قابل خرید و فروش نبودند.

گزینه ۲: برخی از سرف‌ها کشاورزان آزادی بودند که به دلیل بدهی خود، سرف شده بودند.

گزینه ۳: برخی از سرف‌ها، خودشان زمین‌هایی داشتند.

(تاریخ ۲)، قرون وسطا، صفحه ۱۶۵

۱۱۴- گزینه ۳

(خاطره عزیزی)

بررسی عبارات:

الف) یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او بود، که از آن به عنوان اومانیسم یا انسان‌گرایی تعبیر می‌شود.

ب) با گسترش شهرها و رشد تجارت، مشاغل و حرفه‌های گوناگونی شکل گرفت و گروه جدیدی از شهرنشینان ثروتمند شامل بازرگانان، بانکداران و صاحبان صنایع سر برآوردند که به آن‌ها «بورژوازی» می‌گفتند. آنان با ایجاد انجمن‌ها و شوراهای مختلف نقش مؤثری در اداره امور شهرها به عهده‌گرفتند. بورژواها نگرش و علائق متفاوتی با فئودال‌ها و شوالیه‌ها داشتند؛ همچنین آنان اهمیت و ارزش فراوانی برای علم، فرهنگ و هنر قائل بودند و در ترویج آن‌ها می‌کوشیدند.

ج) رنسانس به معنای نوزایی و تجدید حیات است و از نظر تاریخی به دگرگونی‌های فکری و فرهنگی گفته می‌شود که به منظور احیای فرهنگ یونان و روم باستان، از ایتالیا آغاز شد و به تدریج در بخش‌های دیگر اروپا گسترش یافت. (سده‌های ۱۴ تا ۱۷ میلادی)

(تاریخ ۲)، رنسانس و عصر جدید، صفحه‌های ۱۷۳، ۱۷۴ و ۱۷۶

۱۱۵- گزینه ۴

(امیر قسروی رحیمی)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) شاهان و فرمانروایان، کلیسا را از دخالت در امور سیاسی منع می‌کردند. ب) این عبارت، عقیده مارتین لوتر است و غالب کلیسائیان عقیده‌ای خلاف این داشتند.

(تاریخ ۲)، رنسانس و عصر جدید، صفحه‌های ۱۸۴ و ۱۸۵

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- گزینه ۴

(معمده‌پوری یعقوبی)

اقوام و طایفه‌های صحراگرد و دامدار آریایی هنگام ورود به ایران، اطلاع چندانی از روش‌ها و فنون کشاورزی و صنعت نداشتند. آنان در نتیجه تماس و همزیستی با بومیان ایران و همسایگان خود در بین‌النهرین، کم‌کم با شیوه زندگی روستایی و شهری آشنا شدند و به یک‌جانشینی و کشاورزی روی آوردند.

در عصر باستان بر اثر گسترش راه‌ها و توسعه تجارت، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهنای سلسله‌های ایران، معمول شد.

نکته مهم درسی:

آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبنی به زندگی مبنی بر کشاورزی داشت.

(تاریخ ۱)، اقتصاد و معیشت، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۰

۱۱۷- گزینه ۳

(خاطره امیری)

تشریح عبارتهای نادرست:

ج) در دوران فروتنی ساسانیان، همگام با توسعه شهرنشینی صنعت نیز رشد کرد و کیفیت کالاهای تولیدی بهتر شد.

د) پیمان‌ها یا کیل در زندگی اقتصادی دوران هخامنشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود، در آن زمان میزان و مقدار خوراکی را با پیمان تعیین می‌کردند.

(تاریخ ۱)، اقتصاد و معیشت، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴

۱۱۸- گزینه ۴

(پوار پیلانیان)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) در دوران سلوکیان و اشکانیان، خدایان کهن ایرانی همچون مهر و آناهیتا ستایش می‌شدند.

۱۲۲- گزینه ۱»

(علیرضا پدرام)

«مرز میان کره شمالی و کره جنوبی» و «مرزهای قاره آفریقا توسط استعمارگران» هر دو از مرزهای تجمیلی هستند.

«مرز میان هند و پاکستان» از نوع تطبیقی و «مرز میان کانادا و آلاسکا» از نوع پیشناز (قبل از سکونت) است.

(پقراقیا (۲)، کشور، یک تالیف سیاسی، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۱۲۳- گزینه ۳»

(علیرضا پدرام)

نظام سیاسی استرالیا، فدرال است، پس با توضیح «ب» مطابقت دارد؛ اما عراق نظام سیاسی ترکیبی دارد و برخی مناطق، به‌صورت مستقل عمل می‌کنند، یعنی با توضیح «الف» مطابقت دارند.

(پقراقیا (۲)، کشور، یک تالیف سیاسی، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۱۲۴- گزینه ۲»

(پورایلیلیان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» نظریه فضای حیاتی در قرن نوزدهم مطرح شد.

گزینه ۳» داشتن تجارت دریایی نیرومند شرط قدرت دریایی از نظر مایهان است که در نتیجه نمی‌تواند مربوط به انگلستان باشد.

گزینه ۴» در دیدگاه مکیندر، اوراسیا همان قلعه یا دژ جهان است و هارتلند یخس مرکزی آن است. در نتیجه عدم دسترسی به دژ جهان به معنای عدم دسترسی به هارتلند است.

(پقراقیا (۲)، ژئوپلیتیک، صفحه‌های ۱۴۴ و ۱۴۵)

۱۲۵- گزینه ۱»

(محمدمهدی یعقوبی)

منابع انرژی و معدنی همچون نفت و گاز، کانی‌های فلزی چون مس، روی و آهن در صنعت و امور نظامی کاربرد دارند. داشتن این منابع به تنهایی منشأ قدرت نیست. اگر این منابع در کشوری در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند، (مانند چین و برزیل) در قدرت آن کشور مؤثرند.

تواهی کوهستانی از نظر دفاعی نقش مثبتی دارند.

(پقراقیا (۲)، ژئوپلیتیک، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۲)

جغرافیای ایران

۱۲۶- گزینه ۴»

(قاجره احمدی)

تصویر مربوط به شهر همدان با شکل شعاعی (ستاره‌ای) است.

مثال شهر خطی در ایران، بوشهر را می‌توان ذکر کرد.

(پقراقیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۹)

۱۲۷- گزینه ۴»

(محمدمهدی یعقوبی)

سکونتگاه‌های شهری شکل‌های گوناگون دارند. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند.

اشکال شهرها عبارتند از: شهرهای شعاعی، شهرهای شطرنجی و شهرهای خطی.

(پقراقیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۹)

ب) آریاییان مهاجر برای خشنودی خدایان، حیواناتی را قربانی می‌کردند؛ اما دین رسمی ساسانیان زرتشتی بود و زرتشت با قربانی کردن مخالف بود.

ج) پادشاهان هخامنشی مردم را در پیروی از دین خود آزاد می‌گذاشتند؛ اما با رسمیت یافتن دین زرتشتی در دوره ساسانیان برخی گروه‌ها همچون مانویان و مسیحیان با مشکلاتی روبه‌رو شدند.

د) آیین بودایی از آیین‌هایی بود که در دوره اشکانیان به ایران راه یافت. همچنین در دوره ساسانیان نیز آیین مانوی رواج داشت که از ترکیب آموزه‌های زرتشتی، مسیحی و بودایی ایجاد شده بود؛ پس یعنی نشانه‌ای از آیین بودایی هم در دوره ساسانیان وجود داشته است.

(تاریخ (۱)، دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۴۸، ۱۳۱، ۱۳۲ و ۱۳۵)

۱۱۹- گزینه ۳»

(محمدرضا)

تشریح عبارت‌های نادرست:

گزینه ۱» بخش اول درست است. - این عبارت مربوط به وضعیت آموزش در دوره ساسانیان است.

گزینه ۲» برخی داستان‌های شاهنامه مانند داستان «بیزن و منیزه» اصل و ریشه اشکانی دارد. - پیشرفت علمی و فرهنگی ایرانیان در دوره ساسانی، به مراتب بیشتر از دوره‌های قبل بود.

گزینه ۴» بخش اول درست است. - ایرانیان همواره علاقه‌مند بودند که از دانش و دستاوردهای علمی مردم دیگر سرزمین‌ها استفاده کنند.

(تاریخ (۱)، زبان، علم و آموزش، صفحه‌های ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۱ و ۱۴۲)

۱۲۰- گزینه ۳»

(تابان صیقلی)

الف) ساسانی

تکته نقشه شهرها در دوره اشکانی و هم در دوره ساسانی، به شکل دایره بوده است. یکی از مثال‌های معروف آن هم معماری شهر همدان است که بازمانده معماری دوره اشکانیان می‌باشد.

ب) هخامنشی

ج) اشکانی

د) ساسانی

تکته مهم درسی:

گچ‌بری و نقاشی دیواری از شباهت‌های معماری داخلی در دوره اشکانی و ساسانی است؛ اما اوج نقاشی دیواری مربوط به دوره اشکانی است.

(تاریخ (۱)، هنر و معماری، صفحه‌های ۱۶۷، ۱۴۸، ۱۵۰ و ۱۵۱)

جغرافیا (۲)

۱۲۱- گزینه ۳»

(قبرزانه ناطقی)

این منطقه یک ناحیه خودمختار است و گزینه ۳» به درستی ویژگی این منطقه را بیان کرده است و نظارت بر حفظ نظم، مقررات، رعایت حقوق و مسئولیت‌ها مربوط به تنظیم روابط سازه آسانی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» ناحیه خودمختار استقلال محدود دارد.

گزینه ۲» تعرفه گمرکی در منطقه خودمختار کاهش پیدا نمی‌کند.

گزینه ۴» این ویژگی مربوط به ناحیه سیاسی فراملی است.

(پقراقیا (۲)، معنای و مفهوم تالیف سیاسی، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۹)

۱۲۸- گزینه ۱

(فرزانه علمی)

در این گزینه، دو نوع عامل هم زمان دخیل هستند:

عامل طبیعی: قرار گرفتن شهر انزلی در کنار دریا (جغرافیای طبیعی)
عامل انسانی: استفاده از این موقعیت برای فعالیت‌های تجاری، تخلیه و بارگیری کالا، یعنی تبدیل آن به بندر و مرکز تجارت (عامل انسانی و اقتصادی)

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «گرچه نقش زیارتگاهی شهر قم مهم است؛ اما این نقش از عامل انسانی، فرهنگی و مذهبی نشأت می‌گیرد. قرارگیری آن در موقعیت خاص جغرافیایی طبیعی نقشی در مذهبی بودن آن ندارد. بنابراین، فقط از یک عامل (انسانی) تأثیر گرفته است.

گزینه ۳: «اینجا تنها عامل انسانی (ساخت کارخانه‌ها و فعالیت صنعتی) در نقش سکونتگاه نقش دارد. هیچ نشانی از تأثیر عامل طبیعی در شکل‌گیری نقش دیده نمی‌شود. پس فاقد ترکیب دوگانه طبیعی و انسانی است.

گزینه ۴: «اینجا موضوع اصلاً به نقش اصلی سکونتگاه مرتبط نیست؛ بلکه به پدیده مهاجرت (شهرگزیزی) اشاره دارد و دلیل آن نیز اقتصادی و اجتماعی است. (عامل انسانی). همچنین اصلاً به عوامل طبیعی اشاره‌ای نشده و بحثی از «نقش اصلی سکونتگاه» هم در میان نیست. پس از بحث سؤال دور افتاده است.

(پهراقی‌ای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۵، ۹۲ و ۹۳)

۱۲۹- گزینه ۴

(امرم قسروی زهنوی)

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «محدودیت در منابع آب از جمله مشکلات تولیدات زراعی می‌باشد.

گزینه ۲: «اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

گزینه ۳: «اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه نقشی در وابسته بودن کشور به تأمین برخی محصولات زراعی از راه واردات ندارد.

(پهراقی‌ای ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

۱۳۰- گزینه ۴

(مفرد رسایی)

عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به‌طور کامل توجه نشده است.

(پهراقی‌ای ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۱۰۱)

فلسفه بازدهم

۱۳۱- گزینه ۲

(مفرد رضایی‌باف)

ارسطو انسان را «حیوان ناطق» نامید و معتقد بود قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن. بدن بدون نفس، یک موجود مرده است. مقصود ارسطو از «ناطق» بودن انسان هم صرفاً سخن گفتن او نیست، بلکه مقصود اصلی، قوه تفکر و تعقل است. پس انسان از جهت جنس حیوان بودن، با سایر حیوانات مشترک است، اما ویژگی متمایزکننده او از دیگر حیوانات، ناطق بودن است که مربوط به نفس (امری غیرمادی) است.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «غریزه انسان کاملاً مشابه حیوانات نیست؛ به علاوه این‌که ادراکات حسی انسان در مقایسه با حیوانات، در بعضی موارد یکسان و در بعضی موارد متفاوت است.

گزینه ۳: «نمی‌توان گفت انسان همه ویژگی‌های حیوانات را یک‌جا دارد. چرا که بعضی از حیوانات در برخی از حواس از انسان قوی‌تر هستند.

گزینه ۴: «انسان از نظر منطقی با سایر حیوانات متفاوت است، به همین دلیل ارسطو در تعریف انسان، مفهوم «ناطق» را به مفهوم «حیوان» اضافه می‌کند.

(فلسفه بازدهم، پستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۱۳۲- گزینه ۳

(امیرمفرد قلعه‌کامی)

ماتریالیست‌ها معتقد بودند «انسان» یک ماشین مادی پیچیده است، نه چیزی فراتر از آن. بنابراین آنها برای انسان اساساً به ساخت‌های دوگانه «نفس» و «بدن» قائل نیستند.

اما دکارت انسان را دارای دو بُعد «نفس» و «بدن» می‌داند. به اعتقاد او، «تنها بدن انسان» ماشینی پیچیده است که به‌طور خودکار فعالیت می‌کند.

دقت کنید که گزینه ۲ «نادرست است، زیرا هم ماتریالیست‌ها و هم دکارت بدن انسان را ماشینی پیچیده می‌دانند. تفاوتشان در اینجاست که ماتریالیست‌ها انسان را به همان بدن و بُعد مادی تقلیل می‌دهند، اما دکارت چنین عقیده‌ای ندارد.

(فلسفه بازدهم، پستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۳۳- گزینه ۱

(مفرد کرمی‌نیا - رفسنجان)

نفس انسان در نظر صدرالمعانیین (ملاصدرا) ظرفیتی نامحدود دارد و می‌تواند به هر مرتبه کمالی «در جهان مخلوقات» دست یابد. پس «نامحدودبودن ظرفیت کمال انسان در جهان مخلوقات» گزاره درستی است؛ اما اگر قید «در جهان مخلوقات» را برداریم، باید گفت ظرفیت روح انسان محدودیتی دارد و آن هم اینکه مثلاً به مقام خداوند نمی‌تواند برسد، بلکه «در جهان مخلوقات» ظرفیتش بی‌نهایت است.

(فلسفه بازدهم، پستی انسان (۲)، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۳۴- گزینه ۴

(بوار پاکدل - قارچ)

بر اساس حکمت متعالیه، روح چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل جسم و بدن است. اما از دیدگاه ابن‌سینا وقتی بدن دوره جنینی را در رحم مادر گذراند و به مرحله‌ای رسید که صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح انسانی را به آن عطا می‌کند. بنابراین از نظر ابن‌سینا روح و بدن دو چیز مجزا و منفک از هم هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» ابن‌سینا هم بر این باور است که روح استعداد کسب علم، دریافتن و پدید آوردن اخلاق، عشق، معنویت و ... را دارد؛ پس می‌تواند به مراتب عالیه کمال در دنیا برسد.

گزینه «۲»: در دیدگاه حکمت متعالیه حقیقت انسان همان‌گونه که افلاطون و ارسطو و ابن‌سینا گفته‌اند حقیقتی دو بعدی است مشکل از روح و بدن.

گزینه «۳»: در دیدگاه حکمت متعالیه و ابن‌سینا روح بعد معنوی و غیرمادی انسان است؛ با این تفاوت که ملاصدرا روح را باطن بدن می‌داند.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۹، ۸۱ و ۸۲)

۱۳۵- گزینه «۴»

(علی معزی)

سهروردی معتقد است که نفس انسان اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند و می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۰)

۱۳۶- گزینه «۴»

(ارگل رحیمی)

ملاصدرا با نظریه وحدت نفس و بدن معتقد است روح و بدن دو چیز کاملاً جدا نیستند، بلکه روح باطن بدن است و بین آن‌ها وحدت حقیقی برقرار است، یعنی آنچه در بدن ظاهر است، صورت ظاهری همان روح است.

گزینه‌های دیگر یا نگاه دوگانه و دکارتی دارند (مثل گزینه‌های «۱» و «۳» یا وحدت را به ظاهر محدود می‌کنند (گزینه «۲»).

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

۱۳۷- گزینه «۱»

(مسین آفوندری راهنمایی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱» ظلم کردن (اخلاقی-) / تقاشی (طبیعی)

گزینه «۲» داشتن شغل (طبیعی) / اسراحت (طبیعی)

گزینه «۳» تکبر (اخلاقی-) / گذشت (اخلاقی+)

گزینه «۴» مبارزه با ظلم (اخلاقی+) / قلب (اخلاقی-)

نتیجه‌گیری:

باید می‌دانستید که کار اخلاقی همان‌طور که می‌تواند مورد تشویق قرار بگیرد و مثبت باشد (مبارزه با ظلم)، می‌تواند مورد سرزنش قرار بگیرد و منفی باشد (ظلم کردن).

به علت اینکه مثال‌های کتاب درسی همه مثبت هستند، شاید این‌طور فکر کنید که همه کارهای اخلاقی مثبت هستند و مورد تشویق قرار می‌گیرند؛ اما این‌طور نیست.

(فلسفه یازدهم، انسان، مویور افلاک‌گرا، صفحه ۸۵)

۱۳۸- گزینه «۴»

(فیروز نژادریف - لیرتر)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱» فعل اخلاقی از منظر افلاطون اعم از سعادت و شقاوت است و ممکن است در جهت سعادت حقیقی یا برخلاف آن باشد.

گزینه «۲»: از نظر افلاطون برآیند خویشنداری قوه شهوت و شجاعت قوه غضب، عدالت است، نه برعکس.

گزینه «۳»: از نظر ارسطو همواره قوای شهوت و غضب در معرض افراط و تفریط هستند، نه فقط در مواردی معدود، و البته عقلی که رشد کرده است می‌تواند مانع این افراط و تفریط شود.

(فلسفه یازدهم، انسان، مویور افلاک‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۳۹- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سروان)

فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست و تمام کسانی که روح را باور ندارند ریشه‌های فعل اخلاقی را در همان رفتار طبیعی انسان جست‌وجو می‌کنند (رد گزینه «۱») و معتقدند که انسان مانند دیگر موجودات هر کاری را برای

منافع طبیعی خود انجام می‌دهد (رد گزینه «۲»)، پس خوب و بد عناوینی هستند که خود ما به هر کاری می‌دهیم بسته به اینکه به نفع ما باشد یا به ضررمان.

(رد گزینه «۳») به نظر این فلاسفه از آنجا که انسان زندگی اجتماعی دارد ناگزیر است منفعت دیگران را نیز رعایت کند (تأیید گزینه «۴»)، زیرا در غیر این صورت منفعت خودش هم حفظ نمی‌شود.

(فلسفه یازدهم، انسان، مویور افلاک‌گرا، صفحه ۸۹)

۱۴۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پنهانی)

تنها عبارات «ب» و «پ» نادرست است.

از نظر مارکس، نیازهایی مانند نیاز به اجتماع و قانون و نیاز به اخلاق، همه به خاطر نیازهای مادی پیدا شده‌اند.

دکارت «بدن» را مائیتی پیچیده می‌داند که به طور خودکار فعالیت می‌کند.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۲ و ۷۶)

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- گزینه «۱»

(ارگل رحیمی)

ابن‌سینا تأکید می‌کند که «وجود» و «ماهیت» دو مفهوم ذهنی متفاوت از یک موجود واحد هستند، نه اینکه واقعاً در بیرون از ذهن دو جزء جدا یا ترکیب‌شده باشند (مثل اجزای شیمیایی آب - H_2O).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲» دقیقاً بیانگر دیدگاه علمی / ترکیبی است که ابن‌سینا رد می‌کند.

گزینه «۳» دلیلی که برای اولویت مفهومی ماهیت بر وجود ذکر شده نادرست است؛ برخی امور وجود دارند که از هستی آنها خبر داریم، اما چینی آنها هنوز برای ما چندان روشن نیست.

گزینه «۴» این گزینه وحدت مطلق مفاهیم ماهیت و وجود را مد نظر قرار می‌دهد که با نظریه تفکیک مفهومی آنها تعارض دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۴)

۱۴۲- گزینه «۲»

(علی معزی)

به علت توجه خاص ابن‌سینا این بحث با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» و یا با نام‌های مشابه، مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار گرفت. «زیادت وجود بر ماهیت در ذهن» یکی از عنوان‌های دیگر این مبحث است که البته در

کتاب درسی ذکر نشده است، اما مشابهت آن با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» آشکار است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴۳- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)

مفهومی که در ذهن ما است اما مصداق ندارد (عیثیت ندارد)، یعنی در عالم خارج وجود ندارد، ذاتاً نسبت به وجود و عدم تغییر نمی‌کند زیرا امکان دارد که متمتع‌الوجود بالذات باشد یا ممکن‌الوجود بالذات باشد که هنوز علت آن فراهم نشده است.

(فلسفه دوازدهم، عنوان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ و ۱۲)

۱۴۴- گزینه ۳»

(مستند آفرینی راهبردی)

حمل «حساس» بر «حیوان» حمل ضروری است (حیوان: جسم نامی حساس) و از بین گزینه‌ها فقط حمل «حیوان» بر «انسان» ضروری است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مربع بر شکل (امکانی): شکل می‌تواند مثلث، دایره و ... باشد. گزینه ۲: «کفاش بر انسان (امکانی): انسان می‌تواند کفاش باشد یا نباشد. گزینه ۳: «حیوان بر انسان (ضروری): انسان = حیوان ناطق. گزینه ۴: «عدد فرد بر عدد اول (امکانی): عدد اول می‌تواند فرد باشد (مانند ۳) و می‌تواند زوج باشد (مانند ۲).

(فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۵- گزینه ۳»

(امیرمحمّد قلعه‌کامی)

واجب‌الوجود بالذات موجودی است که وجود برایش از ابتدا ضروری بوده و به عبارتی همیشه بوده و خواهد بود و هیچ‌گاه موجود نشده است. «موجود شدن» یعنی یک ماهیت وجود نداشته است و سپس دارای وجود شده است؛ که تمام موجودات جهان به‌جز واجب‌الوجود بالذات چنین هستند. پس این گزینه درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ممکن است یک ممتنع‌الوجود بالغیر هم تا ابد به وجود نیاید؛ بستگی دارد به علت آن. اگر علتی که می‌طلبد به وجود بیاید، آنگاه خود او هم موجود می‌شود و اگر آن علت اصلاً به وجود نیاید، آن معلول هم به وجود نمی‌آید.

گزینه ۲: «موجود چیزی است که وجود دارد و چیزی که وجود دارد یا واجب‌الوجود بالذات است یا واجب‌الوجود بالغیر.

گزینه ۴: «فیل پرنده» ممکن‌الوجود بالذات است که اگر علش فراهم شود، موجود می‌شود، اما تا به حال علت آن فراهم نشده است. «نیام سفید» عبارتی متناقض است، پس ممتنع‌الوجود بالذات است.

(فلسفه دوازدهم، بیان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۱۴۶- گزینه ۲»

(محمّد رقبایی‌نقا)

رابطه علیت که میان علت و معلول برقرار است، یک رابطه وجودی است که در آن، یک طرف (علت) به طرف دیگر (معلول) وجود می‌دهد و این رابطه وجودی، دائمی است؛ یعنی به محض این‌که علت به وجود آید، معلول حتماً به وجود می‌آید و به محض این‌که علت از بین رود، معلول باقی نخواهد ماند. پس رابطه میان علت و معلول، مشابه رابطه میان انسان و تصورات ذهنی اوست؛ زیرا اگر انسان وجود نداشته باشد، تصورات ذهنی او نیز باقی نخواهند ماند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تنها دلیل رشد گیاه، خاک نیست؛ بلکه عوامل دیگری مانند آب و بذر و هوا نیز مؤثرند.

گزینه ۳: «راننده و خودرو شخصی هیچ‌کدام علت به وجود آورنده دیگری نیستند.

گزینه ۴: «اگرچه شاعر سروده را به وجود می‌آورد، اما با نابودی شاعر، سروده او نابود نمی‌شود و باقی می‌ماند پس رابطه میان آن‌ها دائمی نیست.

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۵)

۱۴۷- گزینه ۲»

(پواد پاکدل - فاروج)

فیلسوفان مسلمان از جمله ابن‌سینا درک و دریافت اصل علیت را عقلی می‌دانند و معتقدند به وسیله تجربه صرفاً می‌توان مصادیق علیت را کشف کرد، نه خود رابطه علیت را.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ذکارت درک علیت را فطری می‌داند، نه تجربی.

گزینه ۳: «تجربه‌گرایان دریافت اصل علیت را پس از مشاهده توالی پدیده‌ها می‌دانند، بنابراین درک علیت در نظر آنان فطری نیست.

گزینه ۴: «هیوم در مسئله درک اصل علیت اعتقاد دارد که با تجربه هم نمی‌توان به درکی از اصل علیت دست یافت و درک اصل علیت یک فرایند غیرتجربی و غیرعقلی است.

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۸)

۱۴۸- گزینه ۲»

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «جمله درست است، اما ارتباطی به منشأ درک اصل علیت ندارد. گزینه ۳: «از نظر فلاسفه مسلمان، ذهن اصل علیت را به‌طور فطری و طبیعی در خود ندارد.

گزینه ۴: «از نظر فلاسفه مسلمان در فرایند درک علیت شکل‌گیری ذهن قبل از درک عدم اجتماع نقیضین است.

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلولی، صفحه ۱۷)

۱۴۹- گزینه ۳»

(محمّد کریمی‌نیا - رفسنجان)

وجوب علی و معلولی یعنی اگر علت وجود داشته باشد، معلول ضرورتاً موجود می‌شود. در میان گزینه‌ها، رابطه ضروری علی و معلولی تنها میان «افزایش شعله آتش اجاق گاز و زودتر جوشیدن آب» وجود دارد. دیگر گزینه‌ها یا مسائل اخلاقی را مطرح کرده‌اند (مانند گزینه ۱) که باید و نبایدهای آنها متفاوت با ضرورت و وجوب علی و معلولی است و یا علی را مطرح کرده‌اند که ضرورت‌بخش نیستند (مانند گزینه‌های ۲ و ۴).

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۲۱)

۱۵۰- گزینه ۳»

(کتاب آبی پنهانی)

هیوم تنها راه شناخت واقعیات را حس و تجربه می‌دانست، اما درمیان حال معتقد بود که رابطه علیت (این‌که علت به معلول وجود می‌بخشد) با حس و تجربه قابل درک نیست، زیرا حس و تجربه فقط توالی و پشت‌سرهم آمدن دو حادثه را درک می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

منطق

۱۵۱- گزینه ۳»

(ابراکیم رحیمی)

متفکر نقاد کسی است که فرایند تفکر را آگاهانه و جدی در نظر می‌گیرد، مفاهیم را دقیق بررسی می‌کند و با سؤال‌های درست و بجا، استدلال را از پایه ارزیابی می‌کند و مطلب را از وجوه مختلف بررسی می‌کند.

(منطق، شیخ‌نوری در تفکر، صفحه ۹۹)

۱۵۲- گزینه ۴»

(موسس آفونری راهنمایی)

یکی از تفاوت‌های متفکر نقاد و غیرنقاد این است که متفکر نقاد در هنگام خواندن یا شنیدن یک مطلب راجع به آن مطلب، سوالات درست و بجایی از قبیل «داشتن مشترک لفظی یا مغالطه توسل به معنای ظاهری، تشخیص مقدمه و نتیجه و ...» می‌پرسد.

تله‌تشی

ممکن است بگویید ویژگی «توجه آگاهانه به فرایند تفکر» و «جدی گرفتن فرایند تفکر» هم این اقدام شنونده را پوشش می‌دهند. شاید با اتمامش بشود پذیرفت! اما وقتی در صورت سؤال گفته شده است «صراحتاً» سراغ گزینه‌ای می‌رویم که مشخصاً به پرسیدن چنین سؤالاتی اشاره کرده باشد و در کتاب درسی هم ذکر شده باشد.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۱۵۳- گزینه ۳»

(موسس سپاهی - سروان)

بعضی اوقات ما به دنبال قانع کردن دیگران هستیم که این گونه استدلال‌ها در گذشته در فن «خطابه» بررسی می‌شده است، اما امروزه به جز خطابه، از دیگر روش‌های اقناعی نیز استفاده می‌شود تا مخاطبین را قانع کنند که کاری را انجام دهند یا مطلبی را بپذیرند.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۱۵۴- گزینه ۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

کلمات به‌طور کلی سه نوع بار ارزشی دارند: مثبت، منفی، خنثی. به‌کاربردن تشبیه‌ای یا عددی کلماتی که دارای بار ارزشی متفاوتی هستند، می‌تواند منشأ خطای اندیشه باشد که آن را مغالطه «بار ارزشی کلمات» می‌نامند.

پرسی گزینه‌ها:

گزینه ۱» بار ارزشی منفی - بار ارزشی مثبت

گزینه ۲» بار ارزشی مثبت - بار ارزشی مثبت

گزینه ۳» بار ارزشی مثبت - بار ارزشی منفی

گزینه ۴» بار ارزشی خنثی - بار ارزشی منفی

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۵۵- گزینه ۲»

(مفسر رضایی‌نقا)

در مغالطه «تله‌گذاری» بدون ذکر دلیل منطقی، ویژگی‌های خوب و شایسته‌ای را به نظریه‌ای یا معتقدان به آن نسبت می‌دهند و برای افراد تله می‌گذارند تا به سمت پذیرش آن گرایش پیدا کنند. ویژگی‌های «درک درست داشتن»، «عاقل تر بودن» و «صبور و فهمیده بودن» صفات مثبت هستند. اما «حداقل اطلاعات روان‌شناختی را نداشتن» صفتی منفی است و به مغالطه «مسموم کردن چاه» مربوط می‌شود.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۱۵۶- گزینه ۲»

(پوار پاکدل - فاروج)

عبارت «شما مغالطه می‌کنید، بنابراین نیست خوبی ندارید» در واقع یک استدلال قیاسی است که می‌گوید «هر کس مغالطه می‌کند، نیست خوبی ندارد، شما مغالطه می‌کنید، پس نیست خوبی ندارید». علت مغالطه این استدلال اشتباه بودن مقدمه اول است و برخلاف سایر گزینه‌ها به عوامل روانی ربطی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» مغالطه توسل به احساسات (حسن خودخواهی باعث شده است امکان ارتکاب قتل را از تمام هم‌کیشان خود سلب کند).

گزینه ۳» نسبت دادن ویژگی‌های بد به بیرون یک نظر که مغالطه مسموم کردن چاه است.

گزینه ۴» مغالطه بزرگ‌نمایی

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۹۸ و ۱۰۸ III)

۱۵۷- گزینه ۲»

(غیروز نژاد تیف - تبریز)

عبارت گزینه ۲» مغالطه «تله‌گذاری» است. بقیه گزینه‌ها مغالطه «توسل به احساسات» هستند.

پرسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» توسل به احساسات از طریق جلب ترحم

گزینه ۳» توسل به احساسات از طریق تطمیع

گزینه ۴» توسل به احساسات از طریق تهدید

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

۱۵۸- گزینه ۱»

(مفسر گرمی‌نیا - رفسنجان)

جایپوسی و تملق‌گویی نوعی مغالطه توسل به احساسات است.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ III)

۱۵۹- گزینه ۴»

(علی معزی)

عبارت مندرج در گزینه ۴» نوعی مغالطه توسل به احساسات است، یعنی بدون ذکر دلیل معتبر از احساسات افراد (احساساتی مانند حسن تعلق نژادی) سوءاستفاده می‌شود. درباره‌ی گزینه ۳» دقت کنید که اینکه نیروها و تسلیحات نظامی به منطقه‌ای ارسال شوند اقدامی حساسیت‌برانگیز است که با پوشش‌هایی مانند «حفظ ثبات و امنیت منطقه‌ای» از احساساتی مانند صلح‌دوستی، ترس از جنگ و ... برای توجیه این کار استفاده می‌شود.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ III)

۱۶۰- گزینه ۳»

(کتاب آبی پنهانی)

در عبارتی که فرد قبل از استفاده از عوامل روانی (تظیر جمله آخر متن) از استدلال و برهان برای اثبات مدعای خود استفاده کند، نمی‌توان گفت که مغالطه‌ای بر اثر آن عامل روانی صورت گرفته است. چنین عبارتی مغالطه در اثر عوامل روانی ندارد.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۹)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۳»

(مردی قبایی)

مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه:

۱- از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

۲- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

۳- مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه بایکدیگر مقایسه کنید.

۴- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(اقتصاد، پورچه‌بندی، صفحه ۱۳۷)

۱۶۲- گزینه ۴»

(آفرین سایدی)

الف) ابتدا باید میزان درآمد و مخارج فرد را محاسبه کنیم:

میلیون تومان $20 \times 12 = 240$ = حقوق سالیانه

میلیون تومان $3 \times 4 = 12$ = پاداش سالیانه

میلیون تومان $240 + 12 = 252$ = کل درآمد سالیانه

میلیون تومان $60 + 45 + 32 + 78 + 25 = 240$ = مخارج سالیانه

میلیون تومان $252 - 240 = 12$ = باقی‌مانده درآمد سالیانه

میلیون تومان $12 + 12 = 1$ = باقی‌مانده درآمد ماهیانه

باتوجه به این که کل پس‌انداز (باقی‌مانده درآمد) سالیانه این شخص ۱۲

میلیون تومان است، بنابراین باید کسب و کاری را انتخاب کند که

هزینه‌های سالیانه آن از ۱۲ میلیون تومان بیشتر نشود.

پرسی گزینه‌ها:

گزینه ۱» میلیون تومان $3 \times 12 = 36$ = مخارج سالانه کارگاه تولیدی

گزینه ۲» هزینه نگهداری ماهی از پس‌انداز سالانه فرد بیشتر است.

گزینه ۳»

میلیون تومان $800,000 \times 12 = 9,600,000$ = هزینه اجاره سالانه چاپگر

گزینه ۴» هزینه تولید سالیانه کسب و کار خانگی از پس‌انداز فرد کمتر

است.

بنابراین این فرد می‌تواند برای کسب‌وکار: «اجاره دستگاه چاپگر» یا «ایجاد

کسب‌وکار خانگی» را انتخاب کند.

ب) خیر فرد نمی‌تواند وام را دریافت کند، زیرا میزان باقی‌مانده درآمد

ماهیانه او ۱ میلیون تومان است و توانایی بازپرداخت اقساط وام را نخواهد

داشت.

(اقتصاد، پورچه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۶)

۱۶۳- گزینه ۲»

الف)

(سارا شریفی)

هزار تومان 50 = درآمد هفتگی

هزار تومان $20 + 10 = 30$ = مجموع مخارج هفتگی

هزار تومان $50 - 30 = 20$ = میزان پس‌انداز هفتگی

ب)

مدت زمان لازم برای برابر شدن میزان پس‌انداز با قیمت گردنبند

هفته $60 = \frac{10,200,000}{20,000} = \frac{\text{قیمت گردنبند}}{\text{میزان پس‌انداز هفتگی}}$

هر سال، معادل حدوداً ۵۲ هفته است، در نتیجه فرد باید تقریباً معادل ۱

سال و ۲ ماه پس‌انداز کند. تا بتواند دستبند را بخرد.

ج) چون زمان رسیدن به هدف دو ماه تا سه سال است در نتیجه هدف وی

میان‌مدت است.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

۱۶۴- گزینه ۴»

(مهمربین منولی)

مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای:

۱- می‌توانید بخشی از پول خود را پس‌انداز کنید، زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کمتری پرداخت می‌شود.

۲- ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.

۳- محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.

۴- درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.

۵- نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

معایب خرید مقایسه‌ای:

۱- زمان‌بر است. (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید).

۲- ممکن است هزینه‌بر باشد (مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌کنید).

۳- ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، (به‌ویژه برای اقلام با

قیمت پایین) کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای

کسب اطلاعات باشد.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقایسه، صفحه ۱۴۶)

۱۶۵- گزینه ۱»

(مردی کاربران)

- پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالایی دیگر ← بازنیافت

- نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند ← بازداشتن

- استفاده از چیزی بیش از یک‌بار ← باز مصرف

- با انرژی کمتر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن ← بهینه مصرف کردن

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقایسه، صفحه ۱۴۹)

١٦٦- مؤلفه «٢»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۳ - توبیت دوم قیصریه)

$$\text{ارزش بازاری (قیمت ثانویه) هر سهم} = \text{قیمت اسمی} + \left(\frac{10}{100} \times \text{قیمت اسمی}\right)$$

$$= r_{\dots, \dots} + (r_{\dots, \dots} \times \frac{1_{\dots}}{1_{\dots}})$$

$$= 200,000 + 20,000 = 220,000 \text{ تومان}$$

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه گذاری، صفحه ۱۵۶)

١٦٩ - خزينة « ٣ »

(آقرین سایدی)

سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم

بیشتر است؛ اما قطعی نیست. در خصوص تفاوت میزان سود سهام و اوراق مشارکت در کتاب اطلاعاتی نیامده به علاوه اینکه سود اوراق مشارکت پس از مهلت سررسید قطعی است. اوراق مشارکت قابل خرید و فروش هستند.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۵ تا ۱۵۸)

« ۱۷ - گزینة ۴ »

(مہدی: حقباتی)

پوری موقعیت ہا:

الف) اگر احتمال کاهش نرخ سود وجود دارد، سپرده‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت باعث حفظ بازدهی سرمایه‌گذاری او خواهد شد.

ب) برای افراد جوان و ریسک‌پذیر، خرید سهام می‌تواند بالاترین بازده را داشته باشد. البته سود سرمایه‌گذاری در سهام قطعی نیست.

(ج) در بازه پلندمدت، طلا معمولاً ارزش خود را در تورم حفظ می‌کند.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۶ و ۱۵۹)

١٦٧- مَزِينَةُ «٢»

(المساجد على قنطرة)

بررسی عبارات صورت سؤال:

- تادرست است؛ در سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت واریز به حساب و برداشت از آن آزاد است و بانک در هر ماه به مانده موجودی حساب سود پرداخت می‌کند.

- صحیح است.

– نادرست است؛ معمولاً مقدار حداقلی باید در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت باشد تا مشمول پستن قرارداد و دریافت سود گردد.

– نادرست است؛ در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

(اقتضای: پس التواتر و سرهایه گذاری، صفحه های ۱۵۴ و ۱۵۵)

١٦٨ - مؤلفه «ف»

لنگور سر اسیری ۱۶۰۴ - اردیبهشت ماه)

$$\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{ارزش اسمی (قیمت اولیه) هر سهم}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}}$$

$$\text{تومان} = \frac{150,000,000}{750} = 200,000 \text{ تومان}$$

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۸ شهریور

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
ویراستار	فاطمه راسخ
مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون‌خواه
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، سجاد محمدنژاد، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۳

(نامد گرمس)

می دانیم «را» بعد از فعل نمی آید. در هم پیچیدن جمله های غیر ساده نیز محل فصاحت است. شکل درست عبارت گزینه ی «۳»: ناصرخسرو در این مورد خشک و متعصب است و هر دیدگاهی را که با آنچه در ذهن اوست مغایر است، رد می کند.

(تصحیح سمات، هوش کلان)

۲۵۲- گزینه ۴

(کتاب استعداد تحلیلی، هوش کلان)

ترتیب پیشنهادی: «شکی نیست که ادبیات فارسی با عرفان اسلامی و ایرانی گره خورده است».

(ترتیب کلمات، هوش کلان)

۲۵۳- گزینه ۲

(مبدا املیاتی)

کشور «روسیه» و پایتخت آن «مسکو» مدنظر است.

(کلمه سازی، هوش کلان)

۲۵۴- گزینه ۳

(مبدا املیاتی)

حروف به ترتیب الفبا بدون تکراری ها: ا ب پ ت خ د ر س ش ط ف ک ن و ه ی

دومین حرف از سمت راست: ب

اولین حرف از سمت راست: «ب»

چهارمین حرف سمت چپ: «خ»

(الفبا، بازی های کلامی، هوش کلان)

۲۵۵- گزینه ۴

(نامد گرمس)

چهار جفت حرف مدنظر:

ا ب / پ / ت ب / ا ب پ

(الفبا، بازی های کلامی، هوش کلان)

۲۵۶- گزینه ۳

(نامد گرمس)

به شماره الفبایی حروف دقت کنید که به ترتیب «یک، دو، سه، چهار، پنج، شش و هفت» واحد بیشتر می شوند:

الف	ب	ت	ج	د	ش	غ	ن
۱	۲	۴	۷	۱۱	۱۶	۲۲	۲۹

(الفبا، بازی های کلامی، هوش کلان)

۲۵۷- گزینه ۱

(کتاب استعداد تحلیلی، هوش کلان)

بیت صورت سؤال می گوید بیش از آن که وارد جایی یا کاری بشوی به فکر این باش که چگونه و در چه حالتی از آن بیرون می آیی، یعنی عاقبت اندیش باش. مصراع گزینه «۱» هم با نوعی طنز همین مسأله را بیان می کند. متاره (گلدسته) به آن بزرگی را اگر بدزدی، آن را کجا پنهان خواهی کرد؟ ابتدا چاهی بکن و بعد متاره را که دزدیدی در آن بگذار (!) که کسی نفهمد.

عبارت گزینه «۲» مخاطب را به راستی و درستی پند می دهد، مخاطبی که به فکر رسیدن به مقصد، باید راستی را در پیش گیرد. عبارت گزینه «۳» با مصراع «وای به روزی که بگندد نمک» هم معناست و عبارت گزینه «۴» از شخصی می گوید که در کار ساده مانده است، حال کار دشوارتر را هم می پذیرد.

(تفسیر المثل، هوش کلان)

۲۵۸- گزینه ۱

(سباز عددنژاد)

بندا عددهای ۱ و ۴ را در ستون دوم قرار می دهیم، اما به جز آن هیچ خانه دیگری نیست که تکلیف آن قطعی مشخص باشد.

۱ ۲ ۳ ۴

۱	۱	۴		
۲		۳		
۳		۱		۴
۴		۲		

حال برای مثال با قرار دادن عدد ۲ در خانه «هستون سوم، ردیف سوم» جدول سودوکو به یک حالت و با قرار دادن عدد ۳ در این خانه، جدول سودوکو به یک حالت دیگر کامل می شود.

پس با معلوم شدن یک خانه می توان جدول را کامل کرد:

۱	۴	۳	۲
۲	۳	۴	۱
۳	۱	۲	۴
۴	۲	۱	۳

۱	۴	۲	۳
۴	۳	۱	۲
۲	۱	۳	۴
۳	۲	۴	۱

(سودوکو، هوش منطقی ریاضی)

$$\frac{75+x}{150+x} = \frac{60}{100} = \frac{3}{5} \Rightarrow 5x + 375 = 3x + 450$$

$$\Rightarrow 2x = 75 \Rightarrow x = 37.5$$

پس اگر این سرمربی ۳۸ بازی بعدی را پشت سر هم ببرد، آمار خواسته شده به دست می آید.

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۴»

(فهمه راسخ)

برای سادگی کار و در حالی که تأثیری در پاسخ ندارد، فرض می کنیم قیمت اولیه ۱۰۰ تومان بوده باشد. با هشتاد درصد تخفیف، قیمت ۸۰ تومان و با پنج درصد افزایش، قیمت ۱۰۵ تومان خواهد بود. صد کالا را با قیمت ۸۰ تومان فروخته ایم و باید x کالای دیگر را با قیمت ۱۰۵ تومان بفروشیم و زیان اولیه را جبران کنیم. پس داریم:

$$(100 \times 80) + (x \times 105) = (x + 100) \times 100$$

$$\Rightarrow 105x + 8000 = 100x + 10000$$

$$\Rightarrow 5x = 2000 \Rightarrow x = 400$$

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۲»

(عمیق کنی)

اگر ده کارگر، کار باقی مانده را در x روز تمام می کردند، پنج کارگر آن را در $x+6$ روز تمام می کنند. حال معلوم است که تعداد کارگرها نصف شده است پس زمان انجام کار دو برابر شده است. یعنی $x+6 = 2x \Rightarrow x = 6$ است. پس کل کار با ده کارگر، $6+6=12$ روزه تمام می شد.

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۱»

(عمیق کنی)

شعاع دایره را r و ضلع مربع را a می گیریم. داریم:

$$4a = 2\pi r \Rightarrow a = \frac{\pi r}{2}$$

حال اختلاف مساحت ها معلوم است:

$$\pi r^2 - a^2 = \pi r^2 - \frac{\pi^2 r^2}{4}$$

$$\Rightarrow \pi r^2 \left(1 - \frac{\pi}{4}\right) = 9\pi - \frac{9\pi^2}{4} = 9\pi \left(1 - \frac{\pi}{4}\right)$$

$$\Rightarrow r^2 = 9 \Rightarrow r = 3$$

دقت کنید طول شعاع عدد منفی نیست. حال محیط دایره، همان طول طناب است:

$$2\pi r = 2\pi \times 3 = 6\pi$$

(هندسه، هوش منطقی ریاضی)

(بکار منبردار)

۲۵۹- گزینه «۳»

ستون اول به عدد ۲ احتیاج دارد و فقط یک خانه برای این عدد هست. حال جایگاه عدد ۴ نیز در این ستون معلوم است. عدد ۳ در ردیف دوم نیز، اکنون معلوم شده است.

	۱	۲	۳	۴
۱	۱			
۲	۴	۱	۳	۲
۳	۲		۱	
۴	۳			۱

حال در یکی از ردیف ها و ستون ها که دو خانه خالی دارد، یکی از عددهای ممکن را فرض می کنیم. مثلاً در ردیف سوم، عددهای ۳ و ۴ را در نظر می گیریم. اکنون در ستون چهارم، جایگاه عدد ۲ معلوم است.

	۱	۲	۳	۴
۱	۱			۳
۲	۴	۱	۳	۲
۳	۲	۳	۱	۴
۴	۳			۱

در چهار خانه باقی مانده، عددهای ۲ و ۴ هر کدام دو بار قرار می گیرند که حالت های زیر را می سازند:

۱	۲	۴	۳
۴	۱	۳	۲
۲	۳	۱	۴
۳	۴	۲	۱

۱	۴	۲	۳
۴	۱	۳	۲
۲	۳	۱	۴
۳	۲	۴	۱

اما اگر عددهای ۳ و ۴ را در ردیف سوم، برعکس در نظر بگیریم، به جدول زیر می رسیم که تنها یک حالت برای کامل شدن دارد:

۱			۴
۴	۱	۳	۲
۲	۴	۱	۳
۳			۱

۱	۳	۲	۴
۴	۱	۳	۲
۲	۴	۱	۳
۳	۲	۴	۱

پس در کل ۳ حالت داریم.

(سورژیکو، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۳»

(فرزاد شهباز)

ابتدا تعداد بردها را معلوم می کنیم. داریم:

$$\frac{50}{100} = \frac{?}{150} \Rightarrow ? = 75$$

حال درصد پیروزی ها پس از حداقل x بازی دیگر:

۲۶۴- گزینه «۴»

(تعمیرکنش)

ابتدا «الف ب» و «ب الف» را دو حالت یک کتاب می‌گیریم و چهار جایگاه برای ما می‌ماند. پس در کل چهار کتاب به $4 \times 3 \times 2 \times 1$ حالت کنار هم قرار می‌گیرند.

$$4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24, 24 \times 2 = 48$$

حال حالتی را که «ت ث» کنار یکدیگرند محاسبه و از تعداد کل حالت هنا کم می‌کنیم، یعنی ۳ کتاب داریم که دو تا، دو حالت دارند. پس کل حالت‌های ممکن، $(3 \times 2 \times 1)$ است، هر چند دوتا از آنها دو حالت دارند:

$$3 \times 2 \times 1 = 6, 6 \times 2 \times 2 = 24$$

پس تعداد کل حالات مطلوب، $48 - 24 = 24$ حالت است.

(اصل قهر، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۱»

(قرارداد شیرمقراری)

در الگوی صورت سؤال داریم:

$$\frac{9}{21} + \frac{8}{14} = \frac{3}{7} + \frac{4}{7} = \frac{7}{7} = 1$$

$$\frac{5}{3} + \frac{2}{6} = \frac{10+2}{6} = \frac{12}{6} = 2$$

$$\frac{19}{13} + \frac{60}{39} = \frac{57+60}{39} = \frac{117}{39} = 3$$

$$\frac{70}{18} + \frac{?}{9} = 4 \Rightarrow \frac{70+2 \times ?}{18} = 4$$

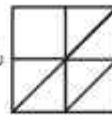
$$\Rightarrow 70 + 2? = 72 \Rightarrow ? = \frac{72-70}{2} = \frac{2}{2} = 1$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

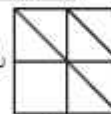
۲۶۶- گزینه «۳»

(تقاطع راسخ)

روی هم افتادن برگه‌های دیگر گزینه‌ها، شکل را می‌سازد و

نود درجه چرخش پادساعتگرد آن، شکل را حاصل می‌کند.

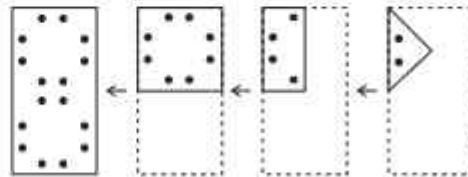

(کافز شفاف، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۱»

(تقاطع راسخ)

مراحل باز شدن کاغذ گزینه «۱» و تبدیل به شکل صورت سؤال:

(نای کاغذ، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۴»

(تقاطع راسخ)

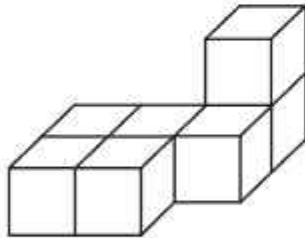
دو وجه و در مکعب مستطیل حاصل از شکل گشوده صورت سؤال رویه روی هم‌اند نه کنار هم.

(نیم‌های غیرمستقیم، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۴»

(تعمیرکنش)

شکل درست گزینه «۴»

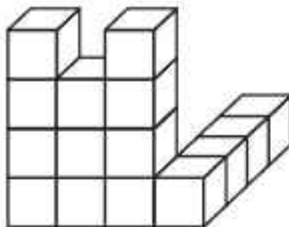

(تغییرهای فضایی، هوش غیرکلامی)

(قرارداد شیرمقراری)

۲۷۰- گزینه «۳»

حجم موردنظر از ۱۵ مکعب واحد تشکیل شده است:

(تعمیرکنش، هوش غیرکلامی)
